

lahaja vsak četrtak in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12.50 din., četrti leta 6.50 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravištvu "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine prosle.

Čekovni račun pošnega urada Ljubljana št. 10.603. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

89 številka

MARIBOR, dne 13 septembra 1923

57 letnik.

Eni k Srbom — drugi v novo stranko.

O ti vedno zeleno samostojno drevo, koliko je pisal svoj čas o tvojih preko cele Slovenije segajočih vejah «Kmetijski list» in ti zagotavljal vedni obstoj med slovenskim kmetijskim narodom. Pa to samostojno politično drevo je že bilo zasajeno v zemljo demokratske pokvarjenosti in samo usahnilo v dobi dveh let. Kot ovrnelega in brez listja ga je slovenski kmet sam izruval iz svoje srede pri zadnjih volitvah. Za preostanke — suho steblo in vejevje se pripravajo sedaj med seboj bivši slabostni generali.

Kam hočejo Kranjci.

Od tako bahavo ponosne čete samostojnih poslancev je preostal pri zadnjih volitvah še edino Pucelj. Sam sedaj tvori na zunaj stranko, sam je v Beogradu v klubu, sam v parlamentu in nikdo se ne zmeni zanj. Ta osamelost peče ter boli poprej tako ponosnega ministra, s katerim so se razgovarjali srbijanski močojnjaki, ako so rabili njegov glas, a danes ga Pašič niti ne pogleda ne, ker g. Pucelj je prišel sam v Beograd. Samote pa se človek s časom naveliča in si poišče družbo, ker človek je družabno bitje in posebno pa še gosp. Pucelj, ki je vajen kot kranjski birt ter mesar, blebavosti.

Da bi si zopet pridobil v Beogradu politično družbo in ne živel kot od vseh zavrnjen samec, se je gospod Pucelj vrnil zopet med srbijanske zemljoradnike.

Kakor znano in že večkrat omenjeno, so bili samostojni poslanci svoj čas združeni z zemljoradniškim klubom, a so jih Srbijanci vrgli ven, ker so samostojni preveč tiščali v vlado, zemljoradniki pa so hoteli ostati v opoziciji. Samostojni, vrženi iz kluba zemljoradnikov, so si osnovali lastnega, stopili v vlado in nato se je začel krut časopisni boj med zemljoradniki in samostojnimi. Zemljoradniški voditelji so zmetali Pucelju in njegovim tovarišem polena njih skrajne pokvarjenosti pod noge in samostojni so vsa očitanja zemljoradnikov mirno vtaknili v žep.

Nikakor pa ne smemo pozabiti, da so zemljoradniki stranka srbijanskih občinskih tajnikov, ali pisarjev, ki je skozinsko centralistična ravno tako kot radikalni in demokrati. Srbijanski zemljoradniki so bili doslej še vedno tihi privesek vsake vlade. Glasovali so v zbornici z vlado, ko je šlo za centralistične zakone in za vse zlo,

ki se je razpaslo po naši državi ravno radi in potom centralizma.

Po teh srbijanskih zemljoradnikih je zopet zahrepenelo Puceljevo politično osamljeno srce. Smo že poročali, kako se je koncem avgusta vršil v mestu Čurugo blizu Novega Sada kongres (veliko zborovanje) srbijanske zemljoradniške stranke. Na ta kongres je poslal kranjski preostanek slabostjnih svoje odposlane. Ti odposlanci so naprosili zemljoradnike, da so jih zopet sprejeli pod svoje okrilje. A ta politični sprejem med Srbijance so morali samostojni bridko plačati. Slovenci so morali obljubiti, da bodo sprejeli program srbijanske zemljoradniške stranke in ohranijo samo še samostojnost pokrajinske organizacije Saveza zemljoradnikov. Ali z drugimi besedami: g. Pucelj se je s svojimi kranjskimi tovariši politično posrbil, ali centraliziral, kakor so storili takoj po preobratu očetje samostojnih — demokratje. Pri prihodnjem zasedanju zbornice bo dosedaj osamljeni g. Pucelj vstopil v klub zemljoradnikov, da mu ne bo preveč dolg čas. Kranjski samostojni pa pošljejo v glavni odbor zemljoradniške stranke svoje odposlane. Tako je poročalo o kongresu zemljoradniške stranke in o koraku kranjskih samostojnih celotno časopisje, samo «Kmet. list» se je dotaknil poroke zemljoradnikov in samostojnih s par stavki. Očividno se samostojni na zunaj sramujejo sramotno ponižne pobratimije z zemljoradniki, s katerimi so se še do pred kratkim grizli na žive in mrtve. Na Kranjskem torej ne bo več Samostojne, ampak srbijanska zemljoradniška stranka, katero bo vodil, a to seveda le samo na Kranjskem, g. slovenski zemljoradnik — Ivan Pucelj.

Kam pa Štajerci?

Pravi duševni voditelj kluba samostojnih poslancev je bil znani dr. Bogumil Vošnjak. Vrnil se je med samostojno šaro samo radi tega, da je izpolnil željo svo je žene, ki je Srbijanka, in da je kot poslanec in član vladi pokorne stranke postal poslanik ali zastopnik naše države v Pragi. Kot poslanik si je privoščil g. Vošnjak razne in čisto samostojne špase, katere pa so mu Srbijanci tako zelo zamerili, da so ga odpoklicali kot poslanika. Dr. Vošnjak je torej eks-poslanik, tudi poslanec ni več in kot čisto obran vsakega političnega dostojanstva, se je naselil v Mariboru. Tukaj v Mariboru hoče zopet skovati nekaj novega, kar bi vodil on, da bi tem potom stopil zopet lahko na kak klin politične lestve. Očividno se dr. Vošnjak s štajerskimi samostojnimi nikakor ne strinja z divjim zakonom med Samostojno

in zemljoradniško stranko. In zakaj ne? Gotovo radi tega ne, ker združene samostojne in zemljoradnike ne bo več vodil on, ampak kak pristni Srbijanec in g. Vošnjak bi bil popolnoma in za vedno potisnjen na stran in v politični zapeček. Da g. Vošnjak reši, kar se še da rešiti, namerava skupno s preostanki Samostojne na Štajerskem ustanoviti stranko agrarcev za mariborsko oblast. Glasilo te nove Vošnjakove stranke bo «Mariborski gospodar». Glavni Vošnjakov pomočnik pri snovanju te prekrščene Samostojne stranke bo znani šentjurski blebetav in eks-poslanec Joža Drofenik. Vošnjak in Drofenik se že vozita okrog v avtomobilu in zbirata pri ostankih razbite Samostojne člane za novo stranko agrarcev za mariborsko oblast.

Tako stoji danes z edinstvom samostojnih ostankov. Kranjci se bodo ali so se že posrbili, Štajerci pa snujejo novo stranko in oboji se pa bodo napadali in grizli med sebj.

Samostojno drevo torej ni obrodilo sadu, je usahnilo, narod ga je sam izruval iz svoje sredine in sedaj ga bodo bivši samostojni generali sami pognali ter vrgli v ogenj medsebojnega prepira.

Tako kakor s Samostojno ze zgodi z vsako stranko, ki vzraste iz tal potom demagogije in brez vsake gospodarske, kulturne in socijalne podlage. Prazne besede in neizpolnjene obljube narod kmalu pozabi in le vsestransko delo je, ki ostane ter stranko poživlja in to najdemo edino le v naši Slovenski ljudski stranki!

Še nekaj o kuluku.

«Kuluku» je turška beseda in znači po slovensko roboto ali tlako na cestah. Ko se je koncem junija 1923 v državnem zboru (narodni skupščini) razpravljalo o začasnem proračunu za mesec julij, avgust in september, so Pašičevi ministri v zakonski predlog stavili tudi točko o kuluku. V čl. 25 določa ta zakon, da «na predlog ministra za zgradbe more ministrski svet (zbor vseh ministrov) odrediti, da je popravljati vse kategorizirane ceste (državne) tudi z ljudskim delom.»

O tej določbi se je razpravljalo v finančnem in zakonodajnem odboru narodne skupščine koncem junija nad teden dni. Žal, da so bili naši poslanci v boju proti kuluku skoraj osamljeni. V seji odbora dne 29. junija so naši poslanci nastopili proti kuluku s tako silo, da je nastalo veliko vznemirjenje. Z odločnimi govori in protesti so poslanci naše stranke zavlekli sejo do 3. ure v

Januš Golec:

Prvič in zadnjič v avtomobilu.

Vse ob cesti je poznalo, Bog daj večni mir njegovim dolgim kostem, rajnega Matičakovega soldata.

Odkar so začele roditi Sedlarke, in še do danes je bil rajni Matičakov soldat po telesni dolgosti in moči največji orjak, ki je kedaj zagledal luč sveta v Sedlarjevem ter živel in umrl naglo neprevidene smrti v tem čudnem obsojalskem selu.

Blagopokojni je koj po rojstvu kazal vse znake zunanega goljatstva in radi tega so ga že kot negodnega krstili za soldata, akoravno ni služil ne cesarju in kralju prav do svoje smrti ne, ker je bil sicer po vojaško zravnano razvit, a je imel preveč ravne podplate in tako dolga stopala, da je bil kos njegovim črevljem samo eden črevljar v domači župniji.

Tak je bil naš soldat, po telesu Goljat, duha se ne spleča omenjati, pač pa je bil po svojem poslu ter opravi lu podoban Martinu Krpanu.

Matičakov soldat sicer ni tovoril soli, ampak kislo vodo in jo razpečeval po občestnih hišah, gostilnah in trgovinah od njenega izvirka v Rogoški Slatini pa do izliva Sotle v Savo pri Brežicah. Kot vprežno živino je imel majhno, suho in sploh mršavo kobilšce, kojega bi bil čisto lahko prenesel sam iz enega konca ceste na drugega po vzgledu svojega kranjskega prednika Krpana.

Soldat je torej tovoril rogaško kislico in je bil kot voznik od Slatine do Brežic dobro poznan po vseh vmesnih krajih, pa tudi doma v samem Sedlarjevem je užival med pristnimi Sedlarci ugled radi telesne dolgosti in ker se je gibal med svetom in znal doma povedati kako novo, ki je bila več vredna kot domače — vaške čenčarije ter prepiri.

Glede političnega položaja, seve v Sedlarjevem samem, je obdržal do smrti odločilno besedo vključ resnici, da niti prav pismen ni bil, ampak se je tako bolj po balkansko rajši držal ustnega izročila, za katerega človek po Pašičevem vzgledu lažje odgovarja kot pa za kaj pisanega in počorganega črno na belem.

Matičak je bil v treznem stanju dobičina, se je s trgovino kisle vode pošteno preživljal in niti švercu ni bil vdan, ker je imel preveč, kakor že omenjeno, ravne

podplate in je bila pri njem hitra hoja — kaj še le bežanje, ki je predpogoj za vsakega švercarja, naravnost od rojstva ter po naravi — izključeno. No, bil je pač sicer prav pristen Sedlar, skoro 2 metra dolg, močan in precej priljubljen pri svojih odjemalcih, ker niso tako na debelo polzele z njega preveč razupite slabe navade njegovih sorojakov.

Tako na zaokroženo vzeto je bil Matičakov soldat zadovoljen s svojim položajem kot trgovec s slatino na drobno. Vznak veselja je rad odriaval svoj široki obraz v smešne poteze in sem ga videl jaz le redkokedaj vznevoljenega.

Treba pa pibiti, da soldat ni bil posestnik niti pedi zemlje, ampak se je zatekal k svoji sestri in poletnega solnca, zemeljske trde grude, kose, cepca in motike se je pa ravno tako bal, liki kak zli duh blagoslovljene vode. Posedal je pač voz ter konjsko kljuse, katerega je opravljal doma in na potu sam in je bil ta posel njegovo edino težko delo skozi celo moško dobo do njegove nagle smrti.

Na vroče se torej ni nikdar napil, hitro ni mogel hoditi, se je torej vozil kot gospod na vozu med steklenicami in marsikaj videl ter doživel na cesti med Rogoško Slatino in Brežicami.

Matičak je že davno poprej tovoril kislo vodo, predno je bila železnica Grobelno—Rogatec, ni še bilo po cesti nobenega avtomobilskega tekanja, torej v onih, blaženo mirnih časih, ko sta bila potnik in voznik edina posestnika vseh pravic na cesti in v občestnem jarku.

Nekaj nepričakovano novega je bilo zanj, ko je videl prvič puhati železnico od Mestinja proti Slatini. A kot začarano pibit je obstal na cesti s svojim klju-setom vred, ko je prifrčalo mimo njega nekaj, kar ni bilo ne vlak in ne navaden voz, tčklo je ne po železni, ampak po navadni cesti kot zlodej. Po dolgem izpraševanju je le zvedel, da se pravi temu samodrčičemu vozu avtomobil. Trpelo je dolgo, predno si je to besedo tudi trajno porinil ter usilil med svoje možgane.

Rajni Matičak je bil sploh dovzet za moderne no votarije in tako je napravilo prvo srečanje z avtomobilom nanj nepopisno začuden, a tudi dober utis.

Ni sovražil avtomobila kot drugi vozniki, ker je vozil po cestnem pravu vedno na levo in njegovo mrše še s preostankom repa ni niti zganilo, ako je hušnil mimo kak avtomobilist.

Pri vsakem srečanju z avtomobilom je ustavil svoj voz, si zastrl z roko oči in gledal za drvečim zlodejem, dokler mu ni izginil iz vidika in se nato prav globoko zamislil. Ob takih prilikah je vedno gruntal: koliko neki stane tak voz in kako bi se neki počutil on, ako bi drčal v njem mimo Sedlarjevega v daljne Brežice. Celo sanjal je večkrat na vozu in doma o vožnji na avtomobilu in se je po takih brzovoznih sanjah vznudil prav dobre volje, ker on je bil zadovoljen tudi z nedosegljivimi ideali ali vzori.

Tako je preteklo nekaj let in Matičak je bil vsikdar vesel, če je videl avtomobil. Prišla je vojska in kot bi odrezal ni bilo na obsojalski cesti nobenega avta več in to še celo par dobrih in krvavih let ne.

Matičaku je že bil čisto iz spomina avtomobil. Na cesti sta bila zopet samo voznik in potnik in še teh le malo.

Vojska se je bližala koncu, pojavili so se polnihi mošenj vojni dobičkarji in z njimi tudi čisto novi avtomobili. Soldatu je po dveh letih oživelo veselje pri srečanju avtov in ta radost mu je bila porok, da boe tudi vojske konec.

Odslej je celo vozil skoro vsaki dan skozi Sedlarjevo lep avto s štirimi sedeži. V njem je sedel samo debelušast gospod od zadej, spredaj šofer. Matičak je imel veliko veselje, srečal in videl je dan na dan ta nobel avto, po lastniku pa sploh niti povpraševal ni.

Nekoga poletnega že bolj poznega popoldne je gnal iz Sotle kobilšce proti «glavnemu trgu» v Sedlarjevem in naenkrat obstal kot bi se ustrašil. Izpustil je povodec, kobilca je kimala sama proti domu, a on je gledal in gledal, stopil na dolgo ter bliže — pred njim je stal prav oni avtomobil, ki ga je najbolj občudoval in skoro vsaki dan srečal. Gospod je stal tik voza, šofer je nekaj privijal in zabijal — soldat se je približal toliko, da je voz vsaj lahko potipal in nato se je zagledal vanj, kot bi poslušal zamaknjen nebeško gloriojo . . .

Gospod je gledal tega velikana, njegov zamaknjeni pogled, uganil njegove že tako dolgo negovane, a skrivne želje, ga potresel za roko z vprašanjem: «Ali bi se radi peljali?»

Nagovorjeni se je predramil, a ni prav razumel in je samo nekaj klonsnil z jezikom po zraku. Gospod je spoznal njegovo zadrego in ga še enkrat prav lepo povabil, češ: «Ako vam drago, se lahko peljete z menoj v Brežice in v noči vas bom že pripeljal nazaj.»

jutro. Od 9. ure predpoldne, cel dan in skoro celo noč je trajal boj naših poslancev proti kuluku. Okoli 2. ure v jutro je pod pritiskom naših poslancev izjavil v sejni dvorani finančni minister dr. Stojadinović sporazumno z ministrom za zgradbe Uzunovičem, da se v Sloveniji kuluk ne bo izvajal, ampak se bo samo popisalo vse osebe, ki bi bile podvržene kuluku. Poslanec dr. Hoh-njec je v imenu Jugoslovanskega kluba v zbornici dne 27. junija sijajno govoril proti temu krivičnemu zakonu. Poslanci Pušenjak, Vesnjak, Kulovec, Zehot, Brodar in drugi so govorili po cele ure proti, a srbski radikali, Nemci in makedonski Turki so glasovali za ta vladni predlog. Ko bi bil Radič s svojimi 70 poslanci prišel našim na pomoč, bi vlada nikdar ne zmogla. Naših je samo 24, a srbskih radikalov je 110. Ker grede z nami bosanski muslimani (18) in še okoli 20 drugih poslancev, bi vsi ti skupno z Radičevimi lahko preprečili ta in še druge krivične postavbe.

Demokrati (liberalci) so se dne 25. junija v klubovi seji izjavili za kuluk.

Nemci so glasovali za vladni predlog, dasiravno smo jih opozorili, da je to gorostasna krivica.

Tako so kuluk zakrivilo samo srbski radikali, Turki, Nemci in demokrati.

Na pritisk naših poslancev je minister za zgradbe Uzunovič dne 20. julija 1923 izdal v pravilnik k temu zakonu določilo:

«Ceste se začno popravljati z ljudskim delom v okrožju, odnosno dotični administrativni edinici (okraju) takrat, kadar to predlaga pristojno gradbeno oblastvo na zahtevo samoupravnih teles, političnih oblastev ali iz lastnega navodila (inicijativi) in če minister za zgradbe to odobri.» (§ 1 Pravilnika.)

Naš poslanec Zehot se je dne 28. julija obrnil s posebnim pismom na ministra in ga spomnil na njegovo in finančnega ministra izjavo, da se v Sloveniji kuluk ne bo izvrševal, ako ljudstvo tega ne želi.

Minister je poslancu dne 1. avgusta pismeno odgovoril, da se bo v Sloveniji samo uradno popisalo vse obvezance in da se kuluk tu ne bo izvajal, ako ne bo nujne sile. Popisovanje je samo «administrativna mera», piše minister.

Naj se torej naši ljudje ne razburjajo in naj služi vsem našim županom in zaupnikom ta članek kot pogajanje na mnoge laži nasprotnikov. Shranite si ta članek, da morete nasprotnikom dati točen odgovor.

Ob koncu pa povdarjam sledeče: Da nam srbska radikalna večina v parlamentu kuje tako slabe zakone, so krivi tisti, ki so tej večini dali leta 1921 orožje moči v roke. Demokrati in samostojni so na Vidov dan leta 1921 s Srbi glasovali vsi od prvega do zadnjega za nesrečno ustavo proti slovenski avtonomiji. Prodali so se tistokrat velesrbom. Če bi tistokrat glasovali samostojni, demokrati in socijalni demokrati z našimi poslanci za avtonomijo, bi si danes Slovenci sami v Ljubljani v delovnem zboru za Slovenijo delali postavbe, sami gospodarili z našimi davki, a ne Srbijanci v Beogradu.

KAKO JE S ŠOLSKIMI POČITNICAMI?

Višji šolski svet v Ljubljani je letos sklenil preložiti šolske počitnice na ljudskih šolah na Slov. Sta-

Ni verjel povabilu in bi bil stopil za kobilco, pa gospod je odprl vrata na vozu in mu pokazal celo z usnjema preoblečeni sedež, kamor se naj vsede in počaka, da bo šofer dogotovil popravilo. Skotalil se je s svojimi lopatastimi nogami v voz. Vsedel se je tako na mehko ter prijetno, kot še nikdar ne. Stiščal je predolge noge svojega rojstva pod prvi sedež, prekrižal roke in bil najbolj srečen od vseh Sedlarcev, ki so vrel iz vseh kotov k avtomobilu. Hoteli so se prav od blizu prepričati: sedi li res soldat v vozu, ali pa je to samo kakš prikazen ter prevare.

Vsi so kazali nanj s prsti, babure so odprle iz presenečeno radovednosti usta. Soldat se jim je smejal z voza, ker je bil on jedini izvoljen, da se popelje kot prvi Sedlar v avtomobilu iz Sedlarjevega v Brežice in nazaj.

Šofer je bil gotov, gospod je prisedel k soldatu, šofer je še nekaj zavrtel, da je zadržalo na vso moč, skočil v voz, na nekaj z ного pritisnil, zasukal kolo in tr—rak — voz se je zganil in v tek.

Matičkova večletna želja se je začela uresničevati: sedel je v lepem avtomobilu in ta je vozil in še kakol! Iz Sedlarjevega so odrčali tako naglo, da je pozabil zamahniti zavidnim sorojakom v slovo in je osredotočil vso svojo pozornost v pogled na levo ter desno, kjer so vse obotelske vrbe, koče in hiše švigale mimo njega s tako naglico, da jim niti imena ne bi bil znal povedati, dasi jih je sicer vse predobro poznal. Zapazil je tudi to, da so ga njegovi občestni znanci spoznali, kazali nanj s prsti in bili prepričani, da vidijo soldatovo prikazen. Matičak pa je bil prav na dno duše vesel in sicer tako zelo vesel, da bi bil priskal, a se ni upal radi gospoda, ki ga je tuintam smehljaje pogledoval. Voz je drčal, se tuintam le na lahko zganil in Matičaka je samo zagumcilo in ne streslo, kot pa na njegovem «bagerlu», če je zadel ob kamen, ali zavozil v kako cestno kotanje. Vozili so tako naglo, da se je sedlarski izletnik komaj enkrat po Matičkovo počasi ozrl in že so bili tik pred znano strmim hribom Srebrnikom. Soldat se je trenutno ustrašil, ko je zagledal pred seboj zloglasni hrib. Spomnil se je na bičnike in kolce, ki jih je že položil pri vožnji preko tega prokletega brega na rebrah in na hrbtu svojega kljuseta. Niti utegnil ni se ukvarjati z radovednostjo, kako se bo potegnil voz preko strmine, je

gerskem na poletje. Dosedaj so imeli otroci počitnice v jeseni in so pomagali staršem in kruhodajalcem pri paši, pobiranju sadja in drugih malih delih. Revnejši so si še s pašo zaslužili obleko in obuvalo. A višji šolski svet je v kljub protestom staršev in občin napravil krivico in je odpravil jesenske počitnice. Kako je bilo to mogoče?

Liberalno in orjunsko učiteljstvo je zahtevalo preložitev počitnic na poletne mesece, kakor da bi res bila šola za učitelje, a ne učitelji za šolo. Višji šolski svet je ugodil zahtevi liberalnega učiteljstva; proti sta govorila in glasovala samo dva katoliška duhovnika. V višjem šolskem svetu imajo večino liberalni učitelji, profesorji, uradniki in enaki ljudje. Ko so pri volitvah leta 1920 zmagali samostojni in demokrati, je minister in vodja slovenskih liberalcev in brezvercev dr. Gregor Žerjav skupno z dr. Kukovcem in Puceljem stari višji šolski svet razpusil in imenoval po večini same zagrizene liberalce v ta važni zastop. In ta šolski svet ima po obstoječih zakonih edini pravico določati in spreminjati šolske počitnice. O tem ne odločajo ne ministri, še manj pa poslanci. Ko je bil blagopokojni dr. Karol Verstovšek načelnik šolsstva v Sloveniji, je bil višji šolski svet pravično sestavljen. V njem so imeli krščansko misleči možje večino. A to je liberalcem in samostojnim strašno smrdelo. Žerjav, Kukovec in Pucelj so našuntali takrat beograjsko vlado, da je naš višji šolski svet razpusila. Dasiravno v Sloveniji liberalci in samostojnejši nimajo niti 10 odstot. ljudi za seboj, vendar radikalna vlada še do danes krivice pri višjem šolskem svetu ni marala popraviti. Dokler Slovenci ne bomo izvojevali avtonomije, bodo z nami v šolskem oziru vedno tako postopali.

Sedaj pa, kaj storiti?

Na naš pritisk je višji šolski svet z odlokom z dne 23. avgusta vendarle odločil, da smejo okrajni šolski sveti za mesec september in oktober dovoliti v slučaju potrebe posameznim starejšim šoloobveznim otrokom dopust. Dopusti so lahko dvojni: generalni (splošni) ali individualni (omejeni in osebni).

Nujno priporočamo vsem občinam, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, da takoj naprosijo okrajni šolski svet, naj dovoli dopust starejšim šoloobveznim otrokom. Prošnjo treba dobro utemeljiti. — Šolsko vodstvo mora sestaviti seznam, za katere šoloobvezne otroke bi bil dopust nujen.

Ta seznam mora šolsko vodstvo poslati skupno s prošnjo pristojnemu okrajnemu šolskemu svetu, koji mora te prošnje takoj rešiti. Najbolje je, da se sestanejo k skupni seji krajni šolski svet, župani in duhovščina ter sestavijo dobro utemeljeno prošnjo za šolarski dopust. Prošnje naj podpišejo vse vsolane občine in krajni šolski svet.

Okrajna šolska sveta Slovenska Bistrica in Maribor sta v svojih sejah te dni sklenila, da se mora take prošnje upoštevati in otrokom dovoliti dopust do 31. oktobra.

Spominjajte se Dijaške večerje!

že šofer potegnil za nekaj ročaj, v vozu je nekaj zavtilo, premikal se je sicer malo bolj umerjeno, a predno je prestavil soldat svoje misli od kolcev, konjskih reber ter hrbišča na avto nazaj, so bili na vrhu in so že drčali navzdol s tako brzino, da je Matičak odprl samo enkrat usta, a je dobil vanje toliko zraka, da bi se bil skoraj zadušil. Moral je kašljati do Sv. Petra, kjer so se začeli spenjati v nov hud strmec in so vozili počasneje. Izkašljaj se je, zaprl prav dobro usta in zatrdno sklenil, da jih ne odpahne več niti v najhujši potrebi.

V strmi Čehovski hrib se je oddahnil naš sedlarski izletnik temeljito in nasrkal zraka skozi nosnice, da bi ga imel dovolj za po dolgi podhrib — proti Bizeljskem.

Od vrh Čehovca do Bizeljskega so vozili tako, da ni videl ne na desno in ne na levo, ampak je še zaprl celo poleg ust oči, se prijel z rokami za kolena, mrzlo mu je postalo in vsa poprejšnja srčna blaženost in telesno veselje sta ga zapustila na mah v ta zanj vedno prokleti podbreg.

Ko so bili na Bizeljskem, je še enkrat poškilil naokoli z enim očesom, a že ni nič prav dobro razločil posameznih predmetov, zamižal je zopet, po želodcu mu je nekaj tako hladno zavalovilo. Z zanj neznošno brzino so zleteli preko cestne kotanje, njega je poglano navzgor in zopet nazaj na sedež . . . čisto kot led mrzel pot ga je obilil po čelu, po dolgem hrbtu pa so mu zagomazili mravljinici strahu, češ: kaj bo s teboj, Matičakov soldat, predno boš na tem vrazjem vozu v Brežicah . . .

Že precej minut si ni več upal odpreti oči, usta je tiščal, da je škripal z zobmi, prava zavest ga je zapuščala na čelu mrzle potne srage, po hrbtu mravljinici, v želodcu mraz — šlo je pa tako, kot bi jih gnal sam peklenščak. Matičaku je obrnila hrbet že vsaka misel, sline so mu začele leteti iz želodca proti ustom s tako naglico, da jih je komaj in z največjo naglico požiral. Ust se ni upal odpreti, da bi pljuval, bal se je kašlja, ki bi bil gotovo usodepoln za vsebino njegovega že do skrajnosti vznemirjenega želodca.

Gospod ga je nekaj drezal in mu nekaj kričal v uho, a ga ni razumel, imel je preveč opravka z valovi silo, da je jedva še tiščal usta.

Bogzna kje so bili. Matičak ni bil več pri odgovorni zavesti. Hušnili so zopet preko kotanje. Soldat je dvignilo kvišku, ko se je zopet sesedel, so se odprla nje-

Zahteve katoličanov glede pouka veronauka.

(Resolucije šolskega odseka na kat. shodu.)

I. SPLOSNA NAČELA.

1. V šolskih zadevah imajo pravico odločevati starši, cerkev in država.

2. Kakor ima država pravico, zahtevati določeno mero znanja in državljansko vzgojo, tako ima kat. cerkev in kat. starši pravico, zahtevati katoliško vzgojo otrok. Zato zahtevamo za naše šole, naj bosta vzgoja in pouk v vseh predmetih, v kolikor zadevata verskonravno stran, uravnana po načelih kat. vere.

3. Šola naj goji ljubezen do naroda in države. Požrtvovalna in trajna ljubezen do naroda in države pa more sloneti le na verski vzgoji.

4. Verouk bodi obvezen predmet v vseh drž. šolah. Obvezne morajo biti tudi verske vaje.

5. Cerkev ima pravico, voditi in nadzorovati verouk v šoli in čuvati, da se v šoli ne bo kaj učilo ali delalo proti veri in pravici.

6. Verski pouk in verske vaje morajo oskrbovati od cerkve pooblašteni kat. duhovniki, le v izjemnih slučajih tudi druge od cerkve pooblašcene učne moči.

7. Polge države in učiteljstva morajo imeti cerkev in starši v šolskih odborih (krajevnih, okrožnih, pokrajinskih in osrednjih) primerno zastopstvo.

8. Poleg državnih so dovoljene tudi zasebne šole. Država jih mora podpirati. Vse tiste pravice, ki jih ima država, zahtevamo tudi za zasebne šole, ako te izpolnjujejo vse tiste zakonito določene pogoje, ki veljajo za drž. šole.

9. Veroučitelje na drž. šolah nastavlja državna oblast le v sporazumu s cerkveno oblastjo.

10. Marijine kongregacije in druge izključno verske organizacije so od šolske oblasti neodvisne, zato jih ta ne sme ovirati.

11. Šolska oblast naj s primernimi odredbami in s potrebno strogostjo prepreči kvarne vplive na šolsko mladino, zlasti kvarni vpliv slabih stanovanj, gledaliških in kinematografskih predstav, pri čemer naj jo podpirajo tudi druge drž. oblasti.

II. OSNOVNE, MEŠČANSKE IN STROKOVNE ŠOLE.

V smislu izraženih splošnih načel zahtevamo:

1. Pouk katoliških otrok v katoliških krajih naj v vseh predmetih oskrbujejo le versko in pravno neoporečne katoliške moči.

2. Država mora versko šolo, osnovno, meščansko ali strokovno, zakonito in obvezno uvesti ter vzdrževati, kjerkoli jo zahtevajo starši za zakonito določeno število otrok.

3. Za izobrazbo vzornega katoliškega učiteljstva zahtevamo katoliški pedagogij, iz katerega bodo izšle ne le strokovno temeljito izobražene, ampak tudi versko pravno utrjene moči.

4. Obžalujemo, da se je del slovenskega učiteljstva odtujil verskemu prepričanju svojega naroda in da sovravno nastopa proti tovarišem, ki javno izpovedujejo katoliška načela. Učiteljem iz «Slomškove zveze» izra-

gova usta . . . Glava mu je klonila naprej in s polno silo je začela delovati mrska bolezen, katero je zadrževal že od Bizeljskega z vsemi dušnimi silami in telesnimi zatvornicami . . .

Iz nesrečneže je začelo liti kot bi izmaknil čep iz drožnjaka . . . Gospod je zakričal, pocukal šoferja in avtomobil se je ustavil v Župelevcah tik pred gostilno Miška Janežič. Gospod se je smejal, šofer je klel, a Matičaku je bilo hudo in slabo kot še nikdar do tedaj. Surovi šofer ga je izsuval iz voza, na trdih tleh se je opotekal kot bi bil popil polovnjak vina in zavalil se je na tratnico pod lipo. Želodec ni miroval, dokler ni bil prazen . . . Matičak pa je tako oslabil, da je od onemoglosti zadremal na prostem in pozabil za nekaj ur na čudno bolezen, ki ga je tedaj prvič in zadnjič mrcvarila. —

V noči enkrat ga je vzdramil nočni hlad iz spanja, če ni bila to omedlevica, glava ga je bolela, slab je bil, da se je tresel in šele ponesnažena obleka mu je vrnila spomin na nesrečno prvo in zadnjo vožnjo v avtomobilu. Skobacal je na noge. Dobro, da je bila tema, in opotekaje se je hacal peš iz Župelevca nazaj proti domu. Med potjo ga je popadla taka slabost, da je zlezal na seno nekega občestnega hleva in spal do drugega belega dne. Vračal se je v Sedlarjevo šole drugi dan, a ne po cesti, ampak po stranskih potih, da ga ne bi srečal v tako slabotnem stanju kak znanec, ki ga je videl večraj še neskončno srečnega in ponosnega v avtomobilu.

Po povratku med svoje sovaščane je dolgo molčal: kako in kdaj je končala njegova prva in zadnja vožnja v avtomobilu.

Skrivnost Matičkove morske bolezni v avtomobilu so izveleki Sedlarci iz njega v stanju pijanosti in so ga na njegovo veliko jezo in do smrti žalosten spomin na prvo in zadnjo vožnjo v avtomobilu prekrstili v — avtomobil-soldata.

Matičakov soldat je odslej proklet vsak avtomobil, katerega je srečal na cesti, mu obrnil hrbet in še jezno udaril po kobili, ako je pogledala za tem zlodjem. In to jezo na avtomobil je ohranil do svoje smrti.

Zadela ga je lanskó leto enkrat kap in Sedlarci so še do danes prepričani, da si je njihov največji ter najvišji rojak zasadi kal smrtne bolezni v možgane ob priliki prve in zadnje vožnje v avtomobilu.

žamo zahvalo in priznanje; slovensko katoliško ljudstvo je z njimi.

III. SREDNJE SOLE.

1. V smislu prej navedenih splošnih načel zahteva katoliški shod versko srednjo šolo.

2. Dokler take državne srednje šole ni, naj srednja šola ne nudi samo umske izobrazbe, ampak tudi versko in moralno vzgojo za življenje. Zato naj se verouk poučuje v vseh razredih vseh srednjih šol — tudi strokovnih in tehničnih — najmanj po 2 uri na teden.

3. Z ozirom na kulturno nalogo, ki jo ima Jugoslavija kot most med vzhodom in zahodom, ter z ozirom na kulturno zgodovinski in etični pomen, ki ga ima poznavanje grške in rimske kulture za naš narod, zahtevamo, da se ohrani humanistična gimnazija neokrnjena.

IV. O IZVENSOLSKI VZGOJI SREDNJEŠOLSKE MLADINE.

1. Katoliški shod opozarja na škodo, ki jo trpi izvensolska vzgoja srednješolske mladine v moralnem oziru in glede učnih uspehov v šoli radi silnega pomanjkanja stanovanj. Zato naj se

a) ustanovi za dijake, ki se vozijo po železnici v šolo, v vsakem mestu dnevno zavetišče, kjer bodo dijaki lahko plodonosno porabili čas, ko čakajo na vlak. V ta zavetišča naj se sprejmejo tudi dijaki iz mesta, kateri doma nimajo primerne prostora za učenje.

b) Pomanjkanje stanovanj in vzgojni momenti zahtevajo, da se ustanove v vseh mestih, kjer so srednje šole, dijaški konvikti, ki bodo pod strokovnim vodstvom skrbeli za umstveni in nračni napredek njim izročene mladine. V tem oziru priporoča katoliški shod podpiranje društva Pripravniki dom, ki namerava zgraditi tak konvikt za učiteljskince. Ze obstoječi konvikti naj se po možnosti razširijo.

2. Posebna pozornost naj se posveča razširjanju Marijinih kongregacij za srednješolsko mladino.

3. Za izpolnitev splošne izobrazbe in vzgoje se priporoča ustanovitev dijaških odsekov pri katoliških kulturnih organizacijah, pri katerih je srednješolski mladini po šolskih predpisih dovoljeno sodelovati.

V. ZA VISOKOŠOLCE.

Slovenski narod se zaveda ogromnega pomena, ki ga ima za njegov duševni in gmotni napredek vseučilišče, lastno kulturno ognjišče. Zaveda se tudi dolžnosti, da pomaga pri nalogi, da se vzgoji zadostno število strokovno prvovrstne in nraon dobre inteligence. Zato priporoča katoliški shod ustanovitev društva, ki bi si stavilo za nalogo, da čimprej zgradi v Ljubljani vseučilišni dom, kjer bi imeli visokošolci primerna stanovanja in tudi druga sredstva na razpolago, ki so jim potrebna za strokovno izobrazbo in nraonno vzgojo.

VI. DRUŠTVO KRŠČANSKA ŠOLA.

Katoliški shod pozivlja vse zavedne jugoslovanske katoličane, da stopijo v društvo «Krščanska šola».

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Po parlamentarnih počitnicah so šele sedaj klubovi prostori malo ozivel, ko je prišel finančni odbor v Beograd. Tudi Pašič se je vrnil v pondeljek zvečer in z istim vlakom je došel v Beograd tudi francoski maršal Franchet d'Esperay. V njegovem prihodu vidijo eni dobro znamenje za francosko posredovanje v reškem vprašanju, drugi pa se ne vdajajo nadam ter trdijo, da je naša zunanja politika na slabšem kot kedaj poprej in da se ne moremo zanašati na Francijo, ki tudi v italijansko-grškem sporu podpira Italijo iz samega kljubovanja Angliji. Za prvo skupščinsko zasedanje dne 20. t. m. je pripravljeno vse polno interpelacij glede zunanje politike.

Notranja politika radikalne vlade in stranke bo ostala pri starem. Od vidovdanske ustave nočejo radikali ničesar popustiti in si tudi ne upajo, meneč, da bi potem demokrati proti njim nahujskali Srbe, pač pa bodo še nadalje poskušali, če bi se s praznimi obljubami dalo kaj odcepiti od proticentralistične opozicije. V skupščini bodo radikale še vnaprej podpirali Nemci in pa južnosrbski Turki ali Džemijet. Ta je sicer sklenil že parkrat iti v opozicijo, a ne bo šel, ker bi bilo tedaj nasilje nad turškimi življenjem po Srbiji še hujše.

Povodom prestolonaslednikovega rojstva je bila izdana precej obširna amnestija, od katere so pa izvzeti vsi politični krivci. Ko se je razglasil radostni dogodek v kraljevem domu, so se po vseh mestih vršili slovesni obhodi, katerim pa žal ni hotela prizanesti politična strast. Tako so v Bosni napadli muslimane in zlasti v Prijedoru se je zgodilo posebno divjaško zločinstvo z velikim številom težje in lažje ranjenih žrtev. Muslimani so v svoji džamiji ravno molili za prestolonaslednika, ko so navalili na nje oboroženi napadalci. Po Vojvodini so se ob obhodih pretepali orjunci in srbski fašisti, v Zagrebu je pa padel kot smrtna žrtev neki rečar in to se izrablja za gonjo proti Hrvatoma baš od one strani, ki je edina kriva, da je ulica posegla po orožju.

GRŠKO-ITALIJANSKI SPOR.

Ta spor je v glavnem poravnal. Da se ugodni Italiji, se je šlo nekako mimo Društva narodov in se je zadeva načelno rešila v konferenci poslanikov. To stališče ugaaja pred vsem Franciji, ki noče, da bi se ustvaril z razsodbo Društva narodov predhodni slučaj, kateri bi mogel vplivati na rešitev ruhrskega konflikta v kvar Franciji.

Konferenca poslanikov je na svoji seji dne 7. t. m. sklenila, da zahteva od Grčije sledeče zadoščenje: 1. Najvišja grška vojaška oblast se zaradi umora italijanske delegacije v Janini opraviči pred zastopniki velike antante v Atenah. 2. Pri pogrebni svečanosti v Atenah se izkažejo od strani grških oblastev, armade in mornarice žrtvam primerne časti. 3. Grčija uvede preiskavo, zavezniki pa imenujejo nadzorovalno komisijo pod predsedstvom japonskega polkovnika Shioho. 4. Grčija plača Italiji odškodnino, ki jo določi haško razsodišče. Pod naslovom kavecije položi Grčija v švicarsko narodno banko 50 milijonov lir.

Italija se s to noto strinja in je izjavila, da izprazni Krf in ostale otoke takoj, ko Grčija izpolni navedene zahteve. Tudi grška vlada je te pogoje sprejela in tako bo ta spor poravnal, če se ne pojavijo kake težkoče pri izpraznitvi Krfa in če Anglija ne bo nastopila radi tega, ker se je tako omalovaževalo Društvo narodov.

PRED VOLITVAMI V AVSTRIJI.

Zadnje tedne so se med krščansko-socialno stranko, velenemci in bauernbundovci v Avstriji vršila pogajanja za skupni nastop ob bližajočih se volitvah v narodno skupščino. Navedene tri stranke naj bi proti socialističnim skupinam nastopile z enotno kandidatno listo. Tik pred zaključkom so se pa pogajanja razbila, ker so bauernbundovci med svojimi kandidati na vsak način hoteli imeti Feliksa Pistorja, ki vodi boj avstrijskih hišnih posestnikov proti odredbam v varstvo najemnikov.

Naši poslanci med ljudstvom.

Shodi naših poslancev. Dne 16. septembra: Sv. Jurij ob Ščavnici po rani sv. maši v župnišči govori poslanec dr. Hohnjec. — Sv. Venčesl ob 7. uri zjutraj po rani sv. maši in Slov. Bistrica ob 11. uri po pozni sv. maši, na obeh shodih govori poslanec Falež. — Kotlje, po sv. maši, govori poslanec Kugovnik. — Sv. Jurij ob Juž. žel., po rani sv. maši, v Celju popoldne ob 3. uri pri Belem volu na obeh shodih govori posl. Krajnc. — Olimje, po sv. maši v gostilni Kosi in v Imenem, popoldne v gostilni Pajk, na obeh shodi govori poslanec Vrečko. — Artiče, ob 10. uri dopoldne pred cekvijo. Govori poslanec Žebot.

Vuzenica. Pri Sv. Primožu na Pohorju in na Kamnu sta se na praznik dne 8. t. m. vršila dva zelo dobro obiskana shoda, na katerih je poročal gospod poslanec Vladimir Pušenjak o političnem stanju in o delovanju Narodne skupščine. Pred shodom in po shodih so se zborovalci obračali na poslanca o raznih davčnih zadevah, glede vojaške takse, poziva letnika 1892 na pregled, gostilniških koncesij itd. Poslanec je dal vsem zadovoljiva pojasnila in obljubil svojo pomoč. Naš župan, kateri ne more preboleti propada Samostojne stranke, je na shodu lahko slišal, kako stoji zadeva za tlako, da iste niso ne predlagali ne za njo glasovali naši poslanci, ki so se borili zoper njo in dosegli, da se v Sloveniji ne bo izvajala, pač pa so se izjavili za tlako demokracije, očetje in najboljši zavezniki Samostojnežev. Upamo, da bo to velemogočnemu županu zadostovalo in se bo v bodoče v občinskih sejah bolj dostojno obnašal. Ako pa ne more krotiti svoje politične žilice, potem naj rajši odstopi, ker sicer bo moralo glavarstvo vmes poseči. Od prapalih Samostojnežev se v občinskih sejah izzivati ne damo.

Velika Nedelja. Dne 9. septembra smo imeli sijajno obiskano shod Slov. ljudske stranke. Govorila sta naš poslanec Bedjanič in tajnik Krajnc. Zborovalci so izrekli našim poslancom neomajno zaupanje in zahvalo, da so vkljub zelo težavnim razmeram v narodni skupščini v Beogradu nadaljevali boj za našo avtonomijo. Obsojali pa so absistenčno (nedelavno) Radičevo politiko. Pravi junaki vstrajajo na bojišču — in edino bojišče za zakonodajno avtonomijo je danes narodna skupščina v Beogradu! Pravi poslanci se ne skrivajo strahopetno doma, kakor delajo to Radičevi poslanci! Pravi narodov voditelj ne zbeži v tujino in ne zapusti svojih volilcev, če ga kdo malo postraši, kakor je to storil Radič!

Makole. V nedeljo, dne 9. septembra je imel gosp. poslanec Falež v Makolah shod, ki je krasno uspel. Gospod Matija Hajšek od Sv. Ane kot predsednik shoda pozdravi navzoče, nakar da besedo gospodu poslancu. Govoril je nad eno uro ter v jedrnatih besedah razložil položaj v parlamentu in delo naših poslancev. Poslušalci so z vse vnemo sledili besedam gospoda poslancu ter izrekli popolno zaupanje Slov. ljudski stranki in našim poslancom, da gredo zopet v Beograd, pač pa, da ostanejo v najstrožji opoziciji. Slednjik se je protestiralo proti kuluku, novim visokim davkom in novim neumešnim vojaškim zakonom. Shod se je vršil mirno in v najlepšem redu. Živijo poslanec Falež!

15letnica mariborskega Orla.

Res, petnajstlet ni kdovekaj in če začnemo pri kom seštevati njegova leta in obhajati razne obletnice, takrat navadno o dotičnem ne vemo več nič drugega naštevati, kakor njegova leta: staramo se, stari smo že, stari.

Petnajstletni mariborski Orel pa je tak: čim starejši je, tem bolj se mladi. Svojo petnajstletnico dne 6. in 7. oktobra t. l. bo obhajal v znamenju mejnice dveh dob.

Slovenski Orel postaja vseobsegajoče narodna činjenica in ena najvarnejših mladinskih organizacij. Dr. Jan. Ev. Krek je govoril že maja leta 1909, da so telovadni odseki izpolnili njegova pričakovanja in postali stebri našega društvenega življenja. Neprijatelj telovad-

nega odseka ne more biti prijatelj izobraževalnega dela. Kdor skuša sejati seme razdora med telovadnimi odseki in drugimi našimi organizacijami, bodisi izobraževalnimi, gospodarskimi ali verskimi, ta dela pregrešno. Kakšne bi bile danes njegove besede, ko je Orel takšen, kakršnega si niti on ni povsem zamislil! Rečem, da je danes v slovenski orlovski organizaciji nekaj tako skoro nepojmljivo globokega, za kar bi se človek malodane venomer vzradošal.

Zelo zabrisana je že tista sobota, 1. avgusta l. 1908, ko je zagnezdil Orel tudi v Mariboru. Nekako dvaindvajseti je bil v vrsti ustanovljajočih se slovenskih odsekov in tretji na Slovenskem Štajerskem. Prvenstvo pa mu gre, ker je prvi obmejni slovenski Orel, ki je vršil ravno ne malo slovensko narodnostno delo. Kadar je imel priliko, pogledati v delavnico mariborskega Orla prva leta njegovega obstoja, se mora nehoti čuditi, v kakšnih razmerah so vztrajali takrat slovenski fantje ravno v tem orlovskem odseku, kakšna železna vztrajnost in neomejena slovenska samozavest sta jih družili. In ko človek naleti na imena, kakor so bili člani tega odseka: Jožef Praprotnik, Rudolf Simonič, Jožef Siska, dr. Karel Verstovšek in drugi, sname klobuk z glave in obstane ob premišljevanju njihovega poguma in jeklene volje. Tem ljudem je bil orlovski krog res odsev mišičevega dela in reda vsepovsod in ga niso oblačili za to, da bi krili, kar je lenega in gnilega. Bili so možje, možje kakor morejo vzrasti samo v Orlu!

Orel v Mariboru — petnajstletnik je bil vzgojen v najljutejšem boju za svoj narod in svoje katoliško načelo. Bil je pa tudi ognjišče, odkoder je šinil orlovski plamen po slovenski severni meji. Vzpodbujal je in vnel, zbiral ude v organizirano četo. Njegov prvi javni nastop v Kostivnici dne 5. septembra 1909 je bil kakor kresno znamenje, ki pravi o njem poročilo: «Vsi gledalci smo bili edini: to je nekaj novega, res lepega! Ljudje pri rajalnem obhodu niso mogli prenehati s ploskanjem in živijo-klici. Vsak nastop je bil burno odobran. Orla mora dobiti vsaka večja župnija.»

In tako bi mogli naštevati dela, torej ne leta — mariborskega Orla. Prišli bi do septemberskih spominov leta 1908, do šentiljskega Slovenskega doma leta 1910, do orlovskega praznika v Kamniku leta 1919, do raznih prepovedi nastopati v kroju in tako dalje. A nič tega: danes je Orel v Mariboru petnajstletnik, zavedajoč se dobro: v trudu in znoju me je vzredila orlovska misel!

Torej svoj praznik bo praznoval Orel v Mariboru. Dneva 6. in 7. oktobra t. l. je določil, da počasti v krogu orlovske družine ter zvestih in vdanih mu prijateljev, znancev, svoje spomine. V zunanje vidno znamenje tistih dni, v bodrilo svojih vrst pa hoče postaviti še odsekovni prapor, ki bo takrat obenem blagoslovljen.

Slavje petnajstletnice in blagoslovitve prapora mariborskega Orla bodi praznik obmejne slovenske orlovske misli. V resnem delu, v dostojnem nastopu naj se zbere 6. in 7. oktobra v Mariboru vse, ki ve ceniti notranjo silo orlovske organizacije in se ne da omamiti le po zunanjih priložnostnih kretnjah. Mariborski Orel ne praznuje svoje petnajstletnice morebiti kot kakršnikoli nastop proti kateremukoli nasprotniku. Nel Kot strogo kulturno-vzgojna organizacija, ki posveča vse sile tako telesni, kakor duševni vzgoji slovenske mladine na temelju krščanskih načel in ji ustvarja zdravo podlago za krščansko življenje v družini, krepki njeno narodnostno zavest in ji da temeljito državljansko vzgojo ter izobrazbo, takšen slavi Orel v Mariboru petnajstletnico svoje ustanovitve. Nič manj, nič več noče Orel-petnajstletnik v Mariboru ko:

k delu, k napredku, fantje, nastop!

Tedenske novice.

Rojstvo našega prestolonaslednika. Naša kraljica Marija je porodila dne 6. t. m. moško dete, ki je postalo kot prvorojenec naš prestolonaslednik. Radostno vest, da se je rodil princ, so oznanjevali topovski strelji in vsa mesta so bila v zastavah. Kralj je podpisal ob priliki rojstva prvorojenca obširen ukaz o pomiloščenju.

† Josip Mešiček. Iz Brežic ob Savi nam poročajo: Minuli pondeljek je preminul naš veleč. gospod mestni župnik Jože Mešiček. Brežiška mestna župnija in cela dekanija je izgubila z blagopokojnim svojega vsestranskega voditelja, svetovalca ter očeta. Malodane vsak človek v brežiškem okraju je dolžan v tem ali onem oziru zahvalo ter trajno hvaležni spomin rajnemu gospodu. Bil je priljubljen povsod, v mestu in na deželi, ker je bil vedno veselega in postrežljivega značaja. Rajnega gospoda kanonika je vsakdo rad poiskal v resnih in težavnih dneh, ker je bil dalekoviden svetovalec. Še pod rajno Avstrijo je bil vsakemu v brežiškemu okraju znan kot zvesti in pametno zavedni Slovenec, po preobratu pa je postal voditelj Slovencev v brežiškem okraju. Bil je znan kot izboren pevovodja, šaljivec in risar. Kot dušnega pastirja pa bo blagopokojnega ohranilo Brežice in brežiška dekanija v najboljšem in trajno-hvaležnem spominu. Rajni gospod se je rodil v Selnici 18. marca 1865 in posvečen je bil 18. julija 1887. Častnim kanonikom je bil imenovan 15. marca 1918, duh. svetnik je postal leta 1914 in dekan 1895. Razven tega je še bil član okrajnega šolskega sveta, brežiški občinski svetovalec, ravnatelj Posojilnice in načelnik Kmetijske podružnice. Blagopokojnemu svetila večna luč!

Nekaj o samostojnem dirindaju na Bledu. Kot vsako leto so tudi letos obhajali samostojni svoj slabostojni praznik dne 8. t. m. na Bledu. «Jutro», glasilo očetov Samostojne, se dela norca iz celega praznika in

Jaroda, da se zbralo na Bledu komaj 5—6 tisoč vseh ljudi, samostojni preostankov in tujih gostov ter drugih romarjev, ki pa niso bili v nobeni zvezi s samostojno prirediteljsko. Ako se norčuje celo «Jutro» iz praznika, kakor je še bilo v resnici. Seve, «Kmet. list» bo lagal, da je bilo udeležencev s konji in rogato živino 20—30 tisoč. Vsak količnej razsoden človek se bo smejal takemu poročilu; saj niso samostojni spravili pri zadnjih volitvah niti toliko glasov skupaj, da bi jih bilo za en mandat. Pucelj se je vrnil od poslance samo po milosti novega vojnega reda. Pri zborovanju na Bledu se je že oazil zakon kranjskih samostojnežev in srbskih zemljoradnikov. Kot prvi je govoril na shodu Srb Dimitrijevič, kot drugi govornik je nastopil eksposlanec Mermolja, ki je kvantil take budalosti, da so se mu smejali lastni pristaši. Zabičaval je svojim pičlim vernikom, da bo žalostni preostanek Samostojne rešil narod ter državo in sicer tako, da bodo začeli samostojni še le sedaj snovati stanovsko organizacijo in to organizacijo bodo raztegnili potem na vse sloje. Tako bedasta prerokovanja si lahko dovoli samo kako slabostno mahalo, ki je doma iz goriškega Lemberga — Vertoljbe. Kot zadnji govornik je nastopil gospod Pucelj, ki se je po mesarsko robato norčeval iz veličastnega ljubljanskega shoda in ugotovil, da je dosegla naša stranka pri zadnjih volitvah popolno zmago. Slabostni govorniški slamoreznicji sta sledila ples in prosta zabava in najbrž nazadnje še kak pretep, ker birtov in mešetarjev si ne moremo predstavljati brez pijanosti, prepira in udri gal Štajercev je bilo na prazniku najbrž malo, ker se ni nobeden oglašil pri shodu k besedi niti blebetavi Drogenik in surovi Urek ne. Bo pač tako, kakor poročamo na uvodnem mestu, da bo štajerski preostanek Samostojne pod vodstvom dr. Vošnjaka in Drogenika osnoval novo agrarno stranko, Kranjci pa so se združili s srbskimi občinskimi šribarji — takozvanimi zemljoradniki.

Orlovska prireditel v St. Ilju v Slov. gor. Kakor smo zadnjič poročali, prireditel naši Orli dne 16. t. m. popoldan javno telovadbo v St. Ilju, našem najsevernejšem Port-Arturju, javni nastop. Spored prireditel je sledeč: Ob pol 2. uri popoldan sprejem gostov, ki pričajo z vlakom; nato spored Orlov, Orlic in naraščaja od koledvora do župnijske cerkve. Ob 2. večernice. Ob pol 4. uri pričetek javne telovadbe na občinskem travniku pri Slovenskem domu. Nastop je sledeč: 1. proste vaje članov; 2. proste vaje članic; 3. proste vaje naraščaja; 4. proste vaje gojenk; 5. slavnostni govor; 6. slovesni sprejem članov odseka St. Ilj; 7. boks-vaje članov; 8. simbolične vaje članic; 9. orodna telovadba. Po telovadbi je veselica z godbo, petjem, šaljivo pošto itd. Ves popoldan sodeluje godba katoliške omladine iz Maribora. Ob slabem vremenu se vrši ob istem času telovadna akademija v Slovenskem domu. Vsi prijatelji Orlovsiva ste iskreno vabljeni. Naj bo 16. sept., dan priznanja naši pridni mladini, ki hoče pokazati uspehe svojega vztrajnega dela. Kdor se more odtrgati za en nedeljski popoldan in želi videti kaj lepega, pojde dne 16. t. m. v St. Ilj. Na veselo svidenje. — Pripravljajni odbor.

Poslanec Vlado Pušanjak je stavil upit 1. radi nasilnega in nepostavnega postopanja obmejnega komisarja v Dravogradu na ministra notranjih zadev in 2. radi nastopanja polkovnika Tosiča pri naborih in v gostilni Rak v Velenju na ministra vojne in mornarice.

Našim Nemcem oziroma nemškutarjem bo treba posvetiti zopet več pozornosti. Pravi rojeni Nemci so še najboljši med njimi; narodni odpadniki in njihovi otroci pa so zopet postali predrzni in naravnost izzivalni. Dokler ni nastopila v Sloveniji srbska Radikalna stranka in si na stroške Slovencev gotovo kupila Nemce in nemškutarje, je bilo videti, kakor da bi se nemškutarji spametovali, kakor da bi hoteli živeti v miru in sporazumu s slovenskim ljudstvom, od katerega živijo. Iskali so celo stike s slovenskimi političnimi krogi ter se delali, kakor da bi bili pripravljani skupno s slovenskim ljudstvom delati za skupni blagor v novi državi. Toda, to je bila hinavščina. Za hrbtom slovenskega ljudstva so kakor Judež za Kristusovim hrbtom sklepali kupčije s Srbi. Pred ljudstvom so govorili za avtonomijo, hvalili boj Slovenske ljudske za pravice slov. ljudstva, zmerjali čez Srbe in hujskali zoper nje, obenem pa so se zahrbtno z Radikali pogajali, prodajali tako slovensko ljudstvo, njihovi poslanci v Beogradu podpirajo Srbe in centralizem, ker jim ta nese političen in denarni dobiček na našo škodo. Tega slovensko ljudstvo ne sme nikdar pozabiti, da so Nemci in nemškutarji v boju Slovencev za svoje pravice, za avtonomijo nas izdajali, se zahrbtno združili s srbsko stranko in delali in glasovali zoper pravice naše, glasovali za večje davke, za krivičen vojni zakon itd. Kako vse drugače so prej govorili, kakor zdaj delajo. Kot podli izdajalci nastopajo, vidi se, da jih svetovna vojska ni nič naučila, staro sovraštvo do slov. ljudstva še živi v njihovih srcih, radi bi nas zopet imeli v svojih sebičnih kremeljih s pomočjo — Srbov. A mi si bomo priborili svoje pravice, izdajalci nemškutarji, ki za Pašičeve srebrnike prodajate pravice slovenskega ljudstva, pa si zapomnite, da vas po božji in človeški postavi čaka tudi Judežovo plačilo.

Uradni ljudstvo. Iz srca mi je bil pisan v «Slovenskem gospodarju» poziv na naše uradnike, naj vendar ne bodo krivični za ljudstvo, naj ne nastopajo sovražno proti njemu, naj ga ne šikanirajo. To škoduje tudi uradništvu samemu, ker ljudstvo začne mrzeti in sovražiti uradništvo, nastaja nekak prepad med obema; tudi državna misel trpi vsled tega, ker ljudstvo radi svoje mržnje do krivičnih uradnikov prenese na državo, katero uradnik nekako predstavlja in v katere službi je. Prvi dve leti po prevratu je bilo v tem oziru mnogo boljše. Uradniki so bili splošno bolj potrpežljivi, prijazni, pravični. Saj je tudi še zdaj pre-

cej dobrih uradnikov, ki znajo z ljudstvom prav ravnati, a vendar se ljudje vedno bolj pritožujejo. Predpisi so v novejših, zlasti v davčnih zakonih posebno glede kazni tako strogi, brezobzirni, krivični in surovi, da morajo razburiti ljudstvo, vendar pa nekateri zlasti mlajši uradniki nastopajo pretirano strogo in z lisičjo zvitostjo iščejo priložnosti, kako bi ostrino paragrafov dali ljudstvu čutiti. Ko smo se pri neki priložnosti pritožili pri starejšemu davčnemu uradniku: Zakaj tako delate z ljudstvom? je odgovoril: «Naši mladi fantje nimajo srca za ljudstvo.» Če bi imeli avtonomijo, bi se gotovo to razmerje med ljudstvom in uradništvom zboljšalo, ljudstvo bi imelo pravo v svojih rokah, uradnik bi se čutil bolj v službi ljudstva kakor v službi beograjske vlade. To bi bilo dobro za ljudstvo, kar vsi iz srca želimo, s to željo so bile tudi napisane te vrstice.

Mariborske novice. Že zadnjič smo poročali, da je štrajkalo v Mariboru delavstvo južne železnice in v predilnici Doctor in drug. Oba štrajka sta mirno končala in v obeh obratih je delavstvo zopet na delu. V Mariboru so se zopet povrnili dijaki iz raznih krajev. — Srednješolske mladine kar mrgoli po ulicah. Jutri v petek se začne na okrožnem sodišču razprava proti 19 orjuncem, ki so meseca februarja razbili stroje v Cirilovi tiskarni. Razprava bo trpela dva dni, ker bo zaslišanih bogzna koliko prič, ki se bodo trudile dokazati nedolžnost orjunskega tolovajev. O razsodbi v tej razpravi, za katero vlada v Mariboru veliko zanimanje, bomo poročali natančneje prihodnjič. Predsednik mariborske Orjune — znani pretepač in urednik «Tabora» si je nabavil orjunske uniforme s črno srajco. Ko so ga zagledali Mariborčani v tej obleki, ki bi bila za kam v proso ali koruzo, kot strašilo za vrabce in vrane, so obstali in bili enoglasnega mnenja: ta človek je čisto znorel ali pa obhajajo orjunci svoj pust v septembru.

Dijaška večerja. Dijaki, ki bi radi imeli večerjo, naj vložijo prošnje na «Dijaško večerjo» ter iste oddajo najpozneje do 20. septembra v Cirilovi tiskarni, prtil. Prošnjam mora biti priloženo premoženjski izkaz ali ubožno spričevalo in zadnje šolsko spričevalo. Dijaška večerja začne poslovati 1. oktobra.

Zanimivosti iz Keblja na Pohorju. Dne 2. septembra je milostljivi gospod arhidijakon Hrastelj blagoslovil nove zvone za župno cerkev. Večji bronasti fis je napravila tvrdka Bühl v Mariboru po poldrugoletnem čakanju, dva jeklena v par mesecih livarna v Jesenicah. Eden je šel k naši podružnici v St. Lenart. Ljudje so zadovoljni z zvonjenjem. Velikanska množica ljudi in njih navdušenje je pričalo, kako priljubljeni so zvonovi pri ljudstvu. Zvoni so stali čez 200 tisoč kron, h kateri svoti so posebno prispevali botri, med njimi posebno Janez Gujznik in knez Windischgrätz. Naša mala župnija je v par letih pripravila nov velik oltar Sojčevo delo za 50.000 K, nov relief križev pot iz Tirolskega, nov žagred s spovednico itd., kar vse priča versko vnemo tukajšnjega prebivalstva. Bog ga blagoslovi. Upamo, da bo tudi kot dosedaj v politiki vedno sledilo stranki, ki ima krščanski program to je Slovenski ljudski stranki.

Poreka. Od Sv. Urbana pri Ptujju poročajo: Poročila sta se Anton Holc in Julijana Čerško v Ločnem vrhu. Na gostiji so zbrali veseli svati za «Dijaško večerjo» 260 kron. Da bi bila ženin in nevesta srečna, in svati na drugih gostijah naj posnemajo glede prostovoljnih darov za dijaško večerjo.

Novice od Velike Nedelje. S potrjim srcem naznanjamo, da nas je zapustil sokolaš in orjuna učitelj Megla. Pri nas ni imel posebne sreče s svojo Orjuno in Sokolom. Mogoče bo v novem kraju našel več tovarišev «or-juncev». Zdravo! — V nedeljo, dne 16. septembra 1923 se vrši pri nas posvečevanje novih zvonov. Tudi sosedni župljani prijazno vabljeni.

Orlovska prireditel v Makolah. Oreč priredi dne 16. t. m. to je v nedeljo, v Društvenem domu krasno igro «Turški križ», pri kateri bodo sodelovala dekleta Dekliške zveze. Med odmori petje in godba. Prijatelji mladine in poštene zabave pridite pogledat. Ugludno vabimo goste iz sosednjih župnij. Vsak, kdor je že bil kedaj na kaki prireditvi v Makolah, mu ni bilo žal. Bog živil!

Celjska porota. Dne 10. septembra se je v Celju začelo jesensko porotno zasedanje, katero je otvoril predsednik okrožnega sodišča, gospod dvorni svetnik dr. Kotnik. Prvi je prišel pred poroto ubijalec lastnega očeta, Anton Pirnat, doma iz Arnovca pri Brežicah. Zivel je dolgo časa v Zagrebu s svojo ženo, v marcu tega leta pa se je preselil k svojemu očetu Jožefu v Arnovce. Stanoval je z ženo v hiši, dočim je oče spal na podstrešju v zidanici zraven hiše, kamor se je prišlo po precej visoki lestvi. Dne 5. aprila je naznanil obtoženi sin sosedom, da je oče prejšnjega dne padel iz lestve ter se tako poškodoval, da je ponoči umrl. Komisiji, ki je slučaj preiskala, pa je postalo takoj sumljivo, ker je bil mrtvi Pirnat zelo krvav po licu in obleki, vrhu tega pa se je pri raztelesenju pokazalo, da se ni mogel poškodovati pri padcu, pač pa, da je bil ubit z nekim topim orodjem. Zaprli so takoj sina, ki je zanikal vsako krivdo. Toda obremenjevale so ga pričje, ki so izpovedale, da je bil obtoženi velik nasilnež ter se je večkrat prepiral z očetom. Ker so tudi v sobi našli krvave madeže, se je dokazalo, da je Pirnat ubil očeta v sobi, potem pa ga zanesel na podstrešje ter javil sosedom, da se je ponesrečil. Pred porotniki se je zelo nespretno zagovarjal. Obsojen je bil na 15 let težke ječe. Popoldan istega dne se je zagovarjal pred poroto 17 letni Maks Kovačič, posestniški sin od Sv. Petra pod Sv. Gorami, radi hudodelstva posilstva. Pred poroto je svoje dejanje skesano priznal ter izjavil, da so ga izpridili slabi tovariši, s katerimi je občeval. Porotniki so ga oprostili kazni.

Nekaj o kuluku v Artičah pri Brežicah. Tudi pri nas živimo in se krepko gibljemo. Evo vam nekoliko poročil iz našega kota. Krajevni odbor SLS pridno deluje. Prireja večkrat na mesec sestanke, na katerih se obrazloži na kratko političen položaj, stališče, ki ga zavzema SLS in pa delovanje njenih poslancev. Samostojneži se sicer trudijo na vse mogoče načine, da bi očrnilo SLS pri ljudeh, da bi jo napravili odgovorno za kuluk, za povišanje davkov in sploh vse zlo, ki tlači in davi v današnjih težkih časih nas kmete. Toda prenerodni so, da bi se jim to posrečilo pri ljudeh, ki znajo sami kaj misliti. — Ko je n. pr. pretekli teden prišel tudi na našo občino poziv, da se stavi imenik za kuluk, je bil naš samostojni župan koj pripravljen, poslati Artičane na kuluk. Če bi ne bili nekateri pametnejši odborniki, posebno pristaši SLS odločno nastopili proti temu in odrekli svoj podpis, bi bila naša občina ena izmed tistih redkih, ki so se po svojem županu izjavile za kuluk. Kaji naš gospod župan nimajo ne volje, pa tudi korajže ne, da bi branili svoje občane in moško zastopali koristi svoje občine. To so že večkrat pokazali med vojsko, pa tudi zdaj, ko se je šlo za kuluk. Ljudje pravijo, da so bili klicani radi kuluka pred okrajnega glavarja v Brežice in da so tam brez vednosti in odobrenja občinskih svetovalcev kar na lastno roko dovolili in celo podpisali, da naj le vzemejo Artičane na kuluk, kakor da bi te uboge pare ne bile za drug posel. Samo gospoda župana naj oprostijo in naj postavijo, da bodo inšpicirali, kako delajo Artičani kuluk. Če ne bodo «fejst» kulčili, jih bodo šli pa zatožiti. Tako so gospod župan napravili in se že veselijo pohval ali celo odlikovanj iz Beograda. Tako pravijo ljudje, če je res, ne vem. Pa nekaj bo na tem, ker je bila v nedeljo taka rabuka pred občinsko pisarno, da so se gospod župan kar skrili. Najlepše pa je to, da se je reklo, poslanci SLS hočejo poslati Artičane in vse Slovence na kuluk — njih primite, mene pa pustite —. Drugod nastopajo župani možato, odločno, neustrašeno za svoje občane. Vsi župani SLS so se zbrali v Ljubljani na posvetovanje, kako bi odvrnilo za ljudstvo tako zopni kuluk od svojih občin in so tam možato in odločno sporočili želje in zahteve svojih občanov višji oblasti. Samostojni župani pa, ki pravijo, da so edini prijatelji in rešitelji kmeta — pa strahopetno izdajajo koristi svojih občin — in bi menda dovolili vse, kar bi se zahtevalo od njih. V Artičah je najboljši dokaz za to. Če v Sloveniji ne bomo imeli kuluka, se bomo imeli zahvaliti edino le poslancem in županom SLS. Zato pa vsi, ki hočete, da se bodo zastopniki naših občin ozirali na vaše želje in zahteve, ter branili vsaj kolikor se da vaše koristi, ter da bo v občini dobro gospodarstvo in kaj napredka, stopite v Slovensko ljudsko stranko — ki je še vedno in najbolj zanesljivo in odločno branila koristi slovenskega kmeta.

Organizatorično gibanje v Artičah in Brežicah. V nedeljo dne 2. sept. je priredila Dekliška zveza mesečni sestanek na katerega je prišlo lepo število artičkih mladenk, ki so nastopile z zelo lepimi deklamacijami in govori. Kjub velikim težavam naša Dekliška zveza lepo napreduje, ker ima dobro vodstvo in navdušene članice. Upamo, da nam še večkrat pokažejo, da so tudi artička dekleta zmognala vršiti med žensko mladino ono lepo izobraževalno in vzgojno delo, kakor ga vršijo Dekliške zveze drugod. Popoldan po večernicah pa je priredilo Artičko izobraževalno društvo igro «Tri sestre». Vsi igralci so rešili zelo dobro svoje vloge in je bilo smeha in zabave obilo. Zalibog, da se je morala vršiti cela prireditel zunaj na prostem poleg šole, ki bi bila lahko na razpolago društvu, ki ima namen širiti med ljudstvom izobrazbo, omiko, in odvrčevati mladino od pijančevanja in razuzdanega veseljačenja po gostinah. Katoliškemu izobraževalnemu društvu v Artičah pa kličemo: Le krepko in korajžno naprej!

Cerkvena slovesnost v Dobovi. Dne 9. septembra smo obhajali tukaj dvojno prelepo slavje: proščenje in 30 letnico uzpnikovanja našega priljubljenega veleč. gospoda župnika in kn. šk. duh. svetovalca. To slavje pa je povzdignil še zlasti gospod profesor dr. A. Medved, katerega so pričakovali ljudje z veliko nestrpnostjo, s svojim prelepim cerkvenim govorom, v katerem je omenil tudi evharistični kongres v Zagrebu in pa veliko zasluge gospoda svetnika za tukajšnjo faro. Dasi je cerkev jako velika, ni mogla sprejeti velike množice, ki je došla iz Hrvatske in Kranjske. Vso slovesnost pa so še povzdignili domači fantje s svojo godbo. Okrepčani po molitvi in cerkvenem govoru, ki je očitvidno ganil tudi Hrvate, so se verniki razšli v najlepšem redu na svoj dom. Tudi napredek!

Nova maša v Brežicah ob Savi. Prihodnjo nedeljo, dne 23. septembra bomo obhajali pri nas izvanredno in redko cerkveno slovesnost. Nečak tukajšnjega kanonika, dekana in mestnega župnika č. g. novomašnik Janko Kokošinek bo opravil v župni cerkvi prvo daritev svete maše. Pridigoval bo novomašnikov rojak in tovariš č. g. Radovan Jošt, kaplan v Šmarju pri Jelšah.

Odobravanje dopisa. Iz Slovenjega Gradca poročajo: V celem okraju se odobrava dopis glede protikmečkega delovanja liberalnega trgovca Druškoviča, ki je pred leti, ko je privandral k nam, vsakega kmeta na cesti milo vabil, naj pride v njegovo trgovino. — Nabral si je pri nas lepo premoženje in kot — zelo hvaležen človek skuša posnemati grofa Thurna v uničevanju kmetij. Kmetje sami bomo krivi, ako bo on svoje protikmečko delo nadaljeval, če mu prodajamo les in drugek metske pridelke. Mi imemo v našem okraju dovolj domačih, krščanskih lesotrzcev, teh se oklepajmo, Druškoviča pa naj podpirajo Kaci in drugi šmartinski liberalci, liberalni odvetniki in uradniki. Najlepše pa je, da hoče Druškovič škodovati našim občanom in onemogočati njih redno gospodarstvo. Kot lastnik lepih kmetij v občini Razbor se brani vsakega plačila, kakor da bi za takega vojnega in povojnega bogataša ne veljale iste postave ko za druge občane. Ni preveč častno za tako velikega gospoda, kakor je liberalca

Druškovič, da ga morajo gorski kmetje učiti, da ima iste dolžnosti, kakor drugi Razborčani. Ako pa jih noče izpolnjevati, naj zapusti Razbor in naš okraj, jokal se nikdo za njim ne bo, niti njegovi liberalni somišljeniki, ki tudi jako težko gledajo bahato, oblastno postopanje privarčevca.

Smrt vže žene v Celah pri Slovenjgradcu. Dne 3. septembra smo pokopali ob obilni udeležbi mater našega župana Marjeto Hovnik. Dosegla je lepo starost 72 let. Bila je poštena, verna slovenska žena, blaga mati, vestna in požrtvovalna Gospodinja. Naj ji bo ljubi Bog za vse bogat plačnik.

Tihotapska afera v Sarajevu. Sarajevski policiji je uspelo, da je odkrila veliko tihotapsko afero na tamošnji carinarnici. Policija je aretirala vse osobe, ki je bilo v afero zapleteno. Škoda, ki jo je država utrpela, znaša okrog 2 milijona dinarjev. Tihotapili so s pomočjo carinikov sarajevski trgovci, največ židje, raznovrstno blago. Najbolj je zapleten v zadevo trgovec s perzijskimi preprogami Hussein Husanović, ki je sam oškodovalec državo za pol mil. din.

Pogromi proti muslimanom v Srbiji. V Južni Srbiji je prišlo do ponovnih pogromov proti muslimanskemu prebivalstvu. List «Hak» javlja iz Skoplja, da so srbski divjaki zlasti v okraju Vučitrn počenjali razne grozovitosti. Dogodilo se je več umorov; med ubitimi je precej otrok. Neko triletno deklico so pred očmi staršev ma zverinski način z noži ubili.

Dekliška Zveza v Celju ima v nedeljo, dne 16. t. m. svoj letni občni zbor. Na vspredu je razun drugega tudi kratka predstava. Za članice obvezno, vse druge prijazno vabljenel

«Miklova Zala» v Pušcavi. (Dopis). Izobraževalno društvo, ki si je stavilo nalogo, dvigniti narodno zavest med tukajšnjim ljudstvom, deluje v tem smislu prav pridno. V dramatikih so že toliko napredovali, da so vprizorili dne 2, in 8. sept. «Miklova Zala», ki stavlja težji in igralcem težke naloge, katere so se pa po zaslugi neumorno delavnega režiserja č. g. župnika Hüttnerja prav dobro rešile. Predstavi ste vsestranski dobro uspeli, igralke in igralci so kar tekmovali med seboj, lepe obleke in nekateri že prav izvežbani diletanti (Almira, Zala, Tresoglav in drugi) so navdušili množico gledalcev. Zal, gledališki prostor ne ustreza vsem zahtevam, kar se naj v doglednem času popravi in oskrbi prostor za zimski čas. Domačini bodo gotovo pokazali smisel za kulturne prireditve in bodo z veseljem priskočili na pomoč. Igralke in igralci pa vrlo naprej po tej poti za procvit ljudske omike in narodnostne prosvete. Igra «Miklova Zala» se bo v tretje pojavila v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne.

Umetniške razglednice naših velemož. Umetniško založništvo «AZBE» v Mariboru je izdalo prvo serijo (12 razglednic) jugoslovanskih zaslužnih mož. V prvi seriji se nahajajo sledeči: Anton Aškerc, Ivan Cankar, Ljudevit Gaj, Simon Gregorčič, Vuk St. Karadžič, Ivan Mažuranič, Petar Petrović Njegoš, Nikola Pašić, Radomir Putnik, J. J. Strossmayer, August Senoa in dr. Ivan Tavčar. Reprodukcijske so izvrstno dobro uspeli. Prodajajo se v vseh knjigarnah in papirnicah. Ena serija stane v mali izdaji 12 dinarjev in posamezni komad 1 dinar. Naročila sprejema izključno le umetniško založništvo «Azbe», poštni predal števil 11 v Mariboru.

GOSPODARSTVO.

DRŽAVNO GOSPODARSTVO.

Izveš finančnega ministra o dohodkih in izdatkih za mesec maj in za deset mesecev proračunskega leta nam daje tako zanimive podatke, da bodo gotovo zanimali široko javnost. Radi tega podam najvažnejše številke.

1. Dohodki.

Po proračunu so znašali državni dohodki za 10 mesecev nad 5.779.000.000 D, plačalo se je pa 5 milijard 305.000.000 D, torej za 26 milijonov dinarjev več, kot je določal proračun.

Zvišane dohodke izkazujejo monopoli 311 milj. dinarjev, takse 108 milijonov dinarjev, državna posestva 98 milijonov dinarjev, carine 48 milijonov dinarjev itd.

Plačalo se je v 10 mesecih: monopoli 1.417 milijonov dinarjev, železnice 1.309 milijonov dinarjev, neposredni davki 488 milijonov dinarjev, takse 448 milijonov dinarjev, državna posestva 350 milijonov dinarjev.

Manj dohodkov kakor določa proračun, izkazuje dobiček pri denarju — azija — (342 milijonov dinarjev), davek na poslovni promet (79 milijonov dinarjev), fondi (49 milijonov dinarjev) itd. Iz tega je razvidno, da so se ti državni dohodki s previsokim zneskom postavili v proračun.

Kako se plačujejo neposredni davki:

Meseca maja je plačala Srbija 13,9 milijonov din., Hrvatska 13,2 mil. din., Vojvodina 11,5 mil. din., Slovenija 9,8 mil. din., Bosna 3,5 mil. din.

V primeri s Slovenijo bi z ozirom na število prebivalcev morala plačati Bosna štirikrat toliko, kot je plačala, Srbija za 23 milijonov dinarjev več, Hrvatska in Vojvodina sta približno toliko plačali, koliko odpade na ti dve pokrajini.

V desetih mesecih so plačale neposrednih davkov: Slovenija (1 milijon prebivalstva) 73,3 mil. din., Vojvodina (1,3 mil. prebivalcev) 112,3 mil. D, Bosna (1,8 milijon prebivalcev) 58,6 mil. din., Hrvatska (2,6 mil. prebivalcev) 102,7 mil. din., Srbija 4,1 milijonov prebivalcev) 124,5 mil. din.

Te številke jasno pričajo o nejednakosti glede plačila davkov v naši državi.

Niž boljše razmere ne vladajo glede plačila taks, specijalne trošarine, monopolskih dohodkov itd.

Slovenija je plačala na taksah v mesecu maju 9,5 mil. din., Srbija pa le 18,2 mil. din.

Specijalne trošarine je plačala Slovenija v mesecu maju 1,5 mil. din., Srbija pa komaj 50.000 din.

Monopolski dohodki v Sloveniji so znašali v mesecu maju 17,1 mil. din., v Srbiji pa 50 mil. din.

Nejednakost na celi črti, odtod prevelika obremenitev Slovenje, dočim so bremena Srbije do sedaj še znosljiva in radi tega je razumljivo, da ljudstvo v Srbiji še ni tako nezadovoljno kot pri nas.

2. Stroški.

Stroški države za 10 mesecev so znašali nad 5 milijard 505.000.000 D, torej za 299 milijonov D manj kot dohodki. Znašali so tudi manj ko je določal proračun in sicer za 273 milijonov dinarjev. Od kot ta diferenca? Večinoma radi tega, ker se zneski, določeni v proračunu niso izplačali, kakor na primer izplačilo bonov za 20 od sot. odtegljaj pri markiranu kron, razni dolgovi, ozir, obresti in anuite, podpore itd.

Šest ministrstev in sicer ministrstvo pravde, zunanje zadeve, prosvete (35 mil. din.), vojne (60 mil. din.), šume (133 mil. din.), vrhovna uprava (razne obveze 47 mil. din.) je več potrošilo, kot je bilo dovoljeno po proračunu. Dvanajst ostalih ministrstev izkazuje manjše izdatke kot določa proračun in sicer za 593 mil. din., dočim znašajo prekoračenja proračuna 320 mil. din., iz česar sledi, da so stroški države, kakor omenjeno, v 10 mesecih za 273 mil. din. manjši, kakor določa proračun. Značilno za naše razmere je, da so «štedila» ministrstva, ki so velikega pomena za pospeševanje produkcije in obnovo države, kakor ministrstvo kmetijstva, trgovine, in industrije, gradjevin, socialne politike in narodnega zdravja.

Številke glasno kriče po finančni samostojnosti Slovenije! Vlad. Pušenjak.

IZVOZ VINA — REŠITEV NAŠIH VINOGRADNIKOV.

Vprašanje izvoza vin in s tem osiguranje naših vinogradnikov, postaja vedno bolj pereče. Vlada se do sedaj ni dosti brigala za vinogradnike po zaslugi naših samostojnežev, ki so doma na ves glas kričali o svojem delovanju, za dobrobit slovenskega gospodarstva, v Beogradu, kjer so imeli svojega predstavnika Puclja celo v vladi, so pa lepo molčali. Šele poslanci Slovenske ljudske stranke so uvideli nevarnost, ki preti celokupnemu slovenskemu gospodarstvu vsled zanemarjanja vinogradniških interesov ter se odločno obrnili do vlade, da preskrbi našim vinogradnikom možnost, da bodo svoja vina lahko prodali v tujino, ker jih doma ne morajo. Poslanec g. Vesenjaj se je obrnil v tej zadevi na ministra trgovine ter zaheval od njega jasen odgovor, kaj namerava vlada ukreniti za zboljšanje odnošajev naših vinogradnikov. Minister trgovine je na upit gospoda Vesenjajka pismeno odgovoril: «Odkar so nastopile težkoče v prodaji naših vin, je posvečevalo to ministrstvo vinski krizi, ki teži malo ne celo državo, posebno in živahno pozornost ter ni ničesar pustilo, kar bi moglo to krizo če že ne popolnoma odpraviti, pa saj ublažiti. V dosedanjih trgovski politiki se je vedno gledalo na to, da so se pridobili čim ugodnejši pogoji za prodajo naših proizvodov na inozemskih trgih in povsod kjer se je razpravljalo vprašanje naših interesov, so bili isti uspešno in močno podpirani. Toda krizo niso povročile naše trgovsko-politične mere, ampak ona je posledica svetovne konkurence in fiskalnih odredb tujih držav, v katerih so ugodna tla za prodajo naših vin. Iz tega razloga je naš položaj v trgovskih pregovorih z temi državami zelo težaven. Dosedaj nismo mogli zahtevati za vino posebnih ugodnosti, ker smo smatrali zaključevanje tarifnih pogodb kot škodljivo za naše obče interese. Ista težnja se je opazila tudi v tujih državah. V koliko se zadnje čase odstopa od tega stališča, bo delalo ministrstvo v vseh ozirih v korist življenjsko važnih gospodarskih zahtev, ter bo skušalo v drugih državah dobiti za nas vsaj take ugodnosti, ki bi jih te države dovolile drugim. Če pride v prihodnje do sklepa tarifne pogodbe, bo naša posebna skrb, da dosežemo za naše vino najugodnejše carinske tarife in da ne 'opuščamo nikakor, da bi se tuja vina uvažala k nam. Če pa ne bi bilo mogoče izposlovati posebnih tarifov, bo v trgovskih pogajanjih posebna skrb, da bo mogoče doseči vsaj izvoz v inozemstvo ter da se odstranijo težkoče, ki ga še ovirajo. Zvesti temu načelu smo delali na to, da se v trgovinski pogodbi, ki je sklenjena 25. X. 1922 med nami in Poljsko, poljska vlada obveže, da dovoli uvoz naših vin v mejah njene potrebe. Ta pogodba bo v kratkem prednešana Narodni skupščini v odobritev. Z Češkoslovaško smo zaključili dne 23. septembra 1922 pogodbo o količinah vina in piva za izvoz, po katerih nam je priznano pravo, da v Češkoslovaško svodno uvozimo 150000 hektolitrov vina. Tudi ta pogodba še ni bila do sedaj odobrena, pa tudi njena praktična vrednost bo dvomljiva zbok visoke carine in drugih državnih doklad na vino v Čehoslovaški. V trgovinskih pogajanjih, ki se bodo vršila tekočo jesen z Avstrijsko bo to vprašanje posebej pretreseno, da si osiguramo za naše vino avstrijski trg. V cilju olajšanja izvoza vina iz države je pridvidena na naših progah za vino posebna vozarina. Za izvoz se ne plača nikake izvozne carine niti kake druge trošarine; uvoz pa ne samo, da ne uživa nikake posebne ugodnosti v tarifnem pogledu, ampak je obtežen tudi po kakovosti z 881 do 1350 dinarji carine od 100 kg. Trgovskih pogajanj z tujo državo se udeležujejo po dosedanjih praksi predstavitelji vseh zainteresiranih ministrstev. V vprašanjih, ki se tičejo interesov vinogradništva in poljedelstva obče, so merodajni strokovnjaki iz ministrstva za poljedelstvo.

Razvoj grozdja. Kemični zavod v Mariboru nam je poslal v primerjalne namene ta le pregled razvoja grozdja:

	1921	1922	1923
teža grozdja v g	1.-8. 1.-9.	1.-8. 1.-9.	1.-8. 1.-9.
število jagod	44 85	69 74	51 55
teža 1 jagode v g	0.36 0.70	0.44 0.56	0.33 0.65
kislina v 100 cc	4.29 1.90	4.90 1.98	3.50 2.83
% kislina	3.27 1.68	4.00 1.17	3.19 2.65

Torej se nam obeta nekaj več kakor tretjina lanskega pridelka. Če ne bo kmalu boljšega vremena, bo kakovost še slabša kot lanska.

REGULACIJA DRAVE.

Za prebivalce našega Dravskega polja, zlasti za one, ki stanujejo ob doljnem toku Drave, je posebno važno vprašanje regulacije dravske struge. Pred vojno je bivša vlada spoznala nevarnost, ki preti Dravskemu polju od nestalnega toka Drave, ki vedno menja svojo strugo ter je izvršila na najnevarnejših mestih regulacijo. Med vojno so pa regulacijska dela popolnoma zastala in tudi popravki prej reguliranih delov struge so izostali. Ker se pa v tem pogledu tudi po prevratu ni ničesar ukrenilo ter je Drava pretela, da ponovno uniči veliko površino silno plodne zemlje, katero so si pridni prebivalci z velikim trudom in žrtvami obdelali, so bili poslanci SLS primorani, da opozorijo vlado na to nevarnost. Poslanec g. Vesenjaj s tovariši je vložil na g. ministra poljoprivrede in voda posebno interpelacijo, kaj da misli ukreniti, da se odstrani nevarnost poplave Dravskega polja. Na to interpelacijo je dobil g. poslanec od ministra naslednji pismeni odgovor:

«Znano mi je, da je rečno korito Drave v zelo slabem stanju ter da reka radi tega dela veliko škodo obrežnemu prebivalstvu. Neprestano se vrši delo, da se to škodo odstrani in struga popravi, kakor se to delo vrši tudi na ostalih naših rekah, katerih struga se nahaja še v slabšem stanju, kakor je Drava, toda pri najboljši volji ni mogoče početi na teh rekah z regulacijo v večjem obsegu, kot to zahteva veda in izkustvo in to vsled razloga, ker taka regulacija zahteva stalno, nepretrgano delo, združeno z velikimi stroški, ki bi bili danes tako veliki, da bi presegli današnjo našo finansijsko silo. Zato se moramo danes zadovoljiti samo z neznatnimi deli, ki zahtevajo skromna sredstva, ker bi bilo samo za sistematično regulacijo reke Drave potrebno najmanj 200 milijonov dinarjev, katero svoto pa je danes nemogoče osigurati v proračunu.

Popolno zanemarjanje Dravine struge od leta 1914 naprej je zakrivilo, da so že prej izvršena dela za regulacijo sedaj zelo poškodovana in deloma uničena, tako da bi danes samo njihovo popraviljanje stalo najmanj 25 milijonov dinarjev.

Za delo na Reki Dravi na najbolj ogroženih krajih, v občinah Sv. Janez na Dravskem polju, Sv. Marko pri Ptuj, Stojinci, Muretinci, Malavas, Gajovci in Cvetočci, kakor tudi na drugih mestih bom skrbel, da se bo v proračunu za bodoče leto izpostavil potreben kredit, da se bi lahko odmah započelo z deli za regulacijo.

V načrtu proračuna za leto 1923-24 je nakazano od tega ministrstva za vodna dela v Sloveniji: 1. kot redni izdatek svota 3.475.000 D in 2. kot izredni izdatek za gradnjo na vodi svota 4.900.000 D.

S tem kreditom se bodo vršila po načrtu vsa dela, katerih izvršitev se ne sme v omenjenih delih odlagati, v kolikor bodo to dovoljevala sredstva.

PO OKULIRANJU.

(Nadaljevanje poduka o gojenju vrtnic.)

Ko so minuli 3—4 tedni, odkar si okuliral ali požlahtnil divjaka, odstrani povez. Da sigurno ne boš pre nagel, potrpi še četrti teden. Tekom tega časa se je okulirano oko gotovo prijelo ali urastlo. Paziti moraš, da pri odstranitvi poveze ne raniš očesa, radi tega prereži povez na nasprotni strani okuliranega očesa. V slučaju, da je oko lepo zeleno, čvrsto ter živo, pusti ga en teden pri miru. Po enem tednu odreži trn nad očesom. Ako si uložil dve ali še več očesa, potem nad drugima ali zadnjim. Odreži trn najprej s škarjami, potem še pa z ostrim možem doreži, da ti lahko in lepo zaceli spodnja rana. Dorezati ga moraš popolnoma in ravno nad očesom. Svetujem ti pa, da ne dorežeš trna vtik do očesa, ampak pusti nad očesom trna v dolžini nohta. Na ta način preprečiš, da se ti oko ne posuši, ker okulirani trn radi odreže nekoliko trpi. Nikar se pa ne ustraši, ako si prišel pri odrezanju prav tik do očesa. Če je oko prijelo dobro ter se urastlo, ti ostane tudi radi tega še vedno nepokvarjeno, živo ter zmožno za nadaljno rast. Nato pa nad očesom rano dobro zamaži z voskom, da ti ne izteče sok, ki se pretaka po debelcu, ali se ne izcedi, ker sicer se ti bo oko posušilo. Nikar ne pusti, da izžene okulant (tako namreč imenujemo že požlahtnjen ali okuliran trn) mladike ali izrastke pod okuliranim očesom ali očesi, rasti sme samo le oko ali očesa, ki si jih vložil. Potom trebljenja okulanta se namreč ves sok napelje v oko. Ne bo ti treba dolgo čakati in ucepljeno oko bo začelo poganjati ter celo zelo bujno rasti, če le ima na trnu dobro podlago.

Z veseljem opazuješ, kako se razvija mlada vrtnica. Z njo raste tudi tvoje veselje od dne do dne. Že komaj čakaš na zaželjeni trenutek, ko boš zagledal prvi popek, ki pa se res precej kmalu pokaže in nanj ne boš čakala dolgo.

Zelo, zelo bi se zmotila ter grešila, ako bi prepustila odslej mlado vrtnico samo sebi.

Da res dosežeš pri vrtnici svoj pravi cilj, ti mora postati ljubica tvojega srca, moraš jej nakloniti vso skrb in varstvo.

Vse dobro in lepo na svetu ima svoje sovražnike. To dejstvo se žalibog uresničuje tudi pri vrtnici. Čim bolj ko je vrtnica nežna, tem bolj je tudi zalezovana.

Zalezuje jo kot mladenko takozvani Zlati krilec (hrošč), razne gosenice jo kaj rade napadajo. Ena gosenica jej ogloda peresca, druga se loti mladike, tretja uniči popek ter cvet. Ta golazen je celo tako požrešna, da potem, ko ti je požrla mladiko s peresci, se zagriže v les okuliranega očesa in odvzame možnost, da ti še sploh kedaj požene oko.

Mlado vrtnico v skrb in varstvo! Nikoli ne hodi mimo nje, ne da bi jej privoščila ljubeznjivi pogled, ako že ni morda napadena od zgoraj naštetih sovražnikov in v življenjski nevarnosti. Naj se ti ne gnusi: obrati gosenice in jih pomandrat. Pred vsem treba obiskovati ter pregledovati mlado vrtnico zjutraj. Ravno čeno noč ljubijo omenjeni sovražniki, se priplazijo in napadejo tvojo nežno ljubljeno, jo ovirajo v rasti ter razvoju, ali jo celo uničijo.

Pristavi mladi vrtnici tudi kolek. Kolek naj bo dobro suh, da se ti na solncu ne skrivi in zvije in obenem usloži tudi debelca vrtnice. Človeka zbode v oči, ako ima vrtnica kriv kolek, ker v tem slučaju raste po strani, visi ter svoj cvet povesi k tlom. Ko si enkrat započil k vrtnici raven kolek, potem priveži debelece in novo mladiko, ki ti je pognala iz uloženega očesa, k opori. Mladiko moraš privezati takoj ko je količkaj dorasla, ker sicer ti jo veter zvije, da, največkrat celo odčesne. Ako ni privezana mladika, je v nevarnosti tudi prvi cvet in še prav posebno, ako je vsled deževja in močne jutranje rose prenapolnjen z mokroto.

(Dalje prihodnjic. — Samostanski vrtnar.)

Iz dvorišča. Nekaj o takozvani plymouth-pasmi. Plymouth je namreč mesto na Angleškem in po tem mestu je dobila ta kurja pasma tudi svoje ime. Plymouth-pasma je za naše kraje zelo priporočljiva. Ako hočeš imeti na svojem dvorišču kurjo pasmo, ki se bo ustavljala našemu mrzlotnemu podnebnju in ki ni občutljiva, potem moraš seči po plymouth-kurah. Ta pasma raste zelo naglo, pridno nese, ti da okusno meso, lahko jo očistiš v kuhinji perja in ti je pa tudi kras tvojega dvorišča. Ta pasma je posebno udomačena ter priljubljena v Labudski dolini na Koroškem. Velepsestnik Grilič je to pasmo svojčas in jo tudi skoro gotovo goji še danes. Glavna barva pri tej pasmi je sivkasta, noge rumene, pa tudi bolj belkaste. Petelin je zelo močan, greben brez krone mu stoji po koncu, rep košat. Petelin molči precej časa in se dolgo ne zmeni za kuro. Kokoši so malo bolj temnosivkaste kot petelini. Plymouth-pasmo vidimo večkrat tuintam po naših kmetskih dvoriščih, a popolnoma pristno redkokedaj. Našim gospodinjam bi zelo priporočal, da se zavzamejo za to pasmo, ker bodo zadovoljne z njo v prav vsakem oziru. Ta pasma res ni tako velika kot simentalska, a se jo glede prehrane lažje zadovolji, ker tudi toliko ne potrebuje. Treba pa tudi omeniti, da so piščanci te pasme precej varni pred kraguljin in to pa radi barve. Kragulj teh sivkastih piščancev ne zagleda zlahka. Piščanci te pasme se tudi radi izvalijo in niso prav nič občutljivi. Mladiči so bolj pisani, ako enkrat dorastejo, potem šele dobijo ono sivkasto pravo barvo. (Prihodnjic več. — Kurjerec iz samostana.)

Še nekaj za naše mlade gospodinje. Največkrat tožijo naše gospodinje radi tega, ker nimajo sreče pri izvalitvi piščancev. Podložijo pod kokljo bogzna koliko jajc, a potem pa zagledata luč sveta samo po dva mladiča, vsa druga jajca pa se morajo zmetati v stran kot smrdeči klopoti. Glavni vzrok, da se jajca pokvarijo, je ta, ker so prestara. Jajce, ki je staro več nego eden mesec, ni več zanesljivo in za pod kokljo. Gospodinje bi lahko imele na ta način pregled glede starosti jajc in sicer na zelo enostaven način. Gospodinja stane pri pobiranju jajc par minut časovne zamude in na vsako jajce lahko zapiše s svinčnikom: kateri dan je znesla kura jajce. Pri takih beležkah bo pri nasajanju kokelj natančno znala: to jajce je zadosti mlado za pod kuro, to pa je še samo za kuhinjsko rabo. Ako bi naše gospodinje vodile ravnokar opisano jajčno statistiko z ozirom na njih starost, bi bilo mnogo več sreče pri valjenju piščet in marsikatero jajce bi se na ta način otelo smrđljivosti in se koristno porabilo v kuhinji. — Gospodinje, ubogajte ta nasvet, ki se je obnesel pri kurjereji po samostanih izborni in se tudi zelo izplača. — Kurjerec iz samostana.

Marihorsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. septembra se je pripeljalo 367 svinj in dve kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 175—250 D, 7—9 tednov 300—450 D, 3 do 4 mesecev 700—750 D, 5—7 mesecev 950—1125 D, 8—10 mesecev 1500—1700 D, 1 leto 2000—2250 D, 1 kg žive teže 22.50—25 D, 1 kg mrtve teže 26.50—30 D, 1 koza komad 300—350 D.

Tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 20., 21. in 22. sept. t. l. (četrtak, petek in sobota) na državni vinarški in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 9.—12. in od 14.—17. ure. Demonstrirala se bo tudi nova dr. Stokovičeva sadna sušilnica. Zanimanci in zanimanke naj prijavijo svojo udeležbo z dopisnico najpozneje do 18. sept. zavnatelstvu zavoda.

ZITNI TRG.

Na žitnem trgu vlada precejšnja živahnost in to radi večjega nakupovanja od strani izvoznicarjev. Žito in moko kupuje tudi mnogo inozemskih trgovcev direktno pri pridelovalcih in sicer največ Avstrijci. Žito za Avstrijo gre iz Vojvodine, Banata, Bačke in Slavonije največ po vodnem potu, na ladjah po Donavi do Dunaja. To je precejšnja razbremenitev naših železniških prog, ki vsled slabega stanja, v katerem se nahajajo, nikakor ne bi zmogle takega prometa. Dunaj plačuje našo pšenico po 3350—3400 avstrijskih kron, postavljeno v šlepu na Dunaj, kar odgovarja približno 3.65 dinarjev za kilogram, od mejne

postaje. Radi velikih nakupov od strani Avstrijcev se je pšenica podražila. Tudi moke so avstrijski trgovci precej nakupili in sicer nularico za ceno 6.10—6.20 dinarjev, postavljeno na postajo v Vojvodini.

Za našo koruzo vlada v inozemstvu zopet večje zanimanje, pa je radi tega prišlo do večjih zaključkov, ker imajo nekateri trgovci še precejšnje zaloge koruze. Cena je stalna in sicer 281—285 din.

Za oves je bilo zelo malo zanimanja, ker nam je začela konkurirati Rumunija in Češkoslovaška, kjer je oves zelo dobro obrodil. Na Češkem na primer stane 100 kg ovs 90 češkim kron, kar odgovarja našim 247.50 din. To je dosti nižja cena kakor pri nas, pa zato tudi ni kipev.

Fižol so dosti nakupovali Avstrijci in sicer so ga plačevali po 5 din.

Splošno je opaziti tudi v inozemstvu zanimanje za naše žitne trge, ker deželam z enako ali pa višjo valuto naše cene precej odgovarjajo. Dovozi na naše trge niso še veliki, pa je radi tega mogoče blago hitro in dobro prodati.

Mlini so vsi v obratu, ker svoje proizvode dobro prodajo. Osobito zaslužijo pri otrobih, katere prodajo po 1.50 din. kg. Z ozirom na to, da se bo po 15. t. m. povišala prevoznina na železnici za 30 odstotkov, hiti vse, tuji in domaci trgovci, da si nabavijo kar največje zaloge, da jim ne bo potem treba plačevati višjih tarifov.

SAVINJSKIM HMELJARJEM.

Našim savinjskim hmeljarjem naj velja ta beseda! Prihaja čas hmeljskih kupčij in kakor vse kaže, bomo hmeljarji spravili marsikak lep krajcar v žep. S krajcarji pa se bodo prikazali tudi naši takozvani «prijatelji», katerih prijateljstvo pa gre samo do naših žepov in naših para: v mislih imam liberalno-samostojne posojilnice in banke.

Gospodje, ki nas prezirajo, katerim smo «klerikalci» ljudje nižje vrste — ti bi se radi mastili z našim denarjem, neumnim «klerikalcem» pa bi se v pest smejali.

Ne boš, Jaka! Savinjski hmeljarji recimo kakor en mož: naš denar v naše posojilnice!

Kakšno korist imamo od tega? Pred vsem podpiramo s tem našo dobro stvar in ne naših nasprotnikov. Denar, ki ga vložimo v naše kmetske posojilnice, gre zopet med kmete nazaj, kajti le če mi vlagamo, morejo drugi pomoči pomoči potrebni dobiti posojilo. Z našimi vlogami torej podpiramo samo naš kmetski stan. Rekel bo morda kdo: saj posojilo dobimo tudi drugod. Res, pravim jaz, toda po kakšnih obrestih?! Išcite banko in liberalno posojilnico, kjer boste dobili posojilo po 6 do 7 od sto. Zaupajmo našim kmetskim posojilnicam brezpogojno: so popolnoma varne in nam vloge na zahtevo vedno takoj izplačajo. Svoj denar nalagajo dalje pri Zadrudni zvezi, ki ga posoja naprej kmetskim drugim. Zato velja: naš denar našim posojilnicam!

Kam pa gre denar iz bank in liberalnih posojilnic? Med kmete toliko kot nič, ker ti zavodi nimajo srca za kmeta in kmet tudi ne zmoro tako visokih obresti. Ne kmetom, ampak trgovcem in tovarnarjem gre ta denar, torej ljudem, ki nas izzemajo in odirajo. Pa ne samo to: banke in liberalne posojilnice podpirajo — veste koga? Naše nasprotnike demokrate in samostojne, brezverskega Sokola in razbojniško Orjuno. Za te baže ljudi pa mi savinjski hmeljarji nimamo denarja.

Zato pa ne dajmo se premotiti ne lepim, vabljivim besedam, ne praznim obljubam! Naš sklep je in ostanet: Naš denar v naše posojilnice! Našim groš, nasprotnikom figo!

Sadno drevje. Interesentom, ki nameravajo saditi sadno drevje, se priporoča in daje v pojasnilo, da ima letos drevesnica Gradišnik v št. Janžu Velenje večjo množino praj lepih, visoko gojenih sadnih drevesc na razpolago. Kakor: Bobovec, mašanjelj, kanada in zaumanova Rt. Blago je prvovrstno. Cene zmerne, pri večjih naročilih znaten popust. Drevje se bo de oddajalo že v jeseni.

Hmelj. VI. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 3. 9. 1923. Mirno nakupovanje; za Hallertauer 475—525 milijonov mark za 50 kg.

Hmelj. VII. brzojavno poročilo: Zatec, CSR. 3. 9. 1923. Nakupovanje hmelja na kmetih za tu- in inozemstvo se nadaljuje po 3000 č. K. za 50 kg. (278 din. je 1 č. K. — 667.2 j. K. za 1 kg.)

Hmelj. VIII. brzojavno tržno poročilo: Zatec CSR. dne 5. 9. 1923. Mirno nakupovanje na kmetih po 2600—3000 č. K. za 50 kg (1 č. K. je 2.83 din. — 1 kg je 588.64. — 679.2 j. K.)

Hmelj. IX. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, dne 6. 9. 1923. 850—1000 milj. M za 50 kg (1 milijon M je 8 din. — 1 kg do 640 j. K.) — X. brzojavno tržno poročilo: Zatec, CSR. 6. 9. 1923. Živahna kupčija, tendenca mirna, 2500—2800 č. kron za 50 kg. (1 č. K. je 2.83 din. — 1 kg je 566—634 j. K.)

Hmelj. XI. brzojavno tržno poročilo: Zatec, CSR. 7. 9. 1923. Zelo živahno povpraševanje, velika kupčija, cene čez 2800 č. K. za 50 kg.

Hmelj. XII. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, dne 7. 9. 1923. 1800 milijonov Mark. — 2 milijardi M za 50 kg. (1 kg je 880 j. K.)

Hmelj. XIII. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, dne 8. 9. 1923. Za 50 kg hmelja se je plačevalo 2200—2500 milijonov M.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 93—94 D, 100 francoskih frankov stane 525—535 D, za 100 avstr. kron je plačati 0.13—0.1310 D, za 100 čehoslovaških K 277—279 D, za 100 nemških mark 0.0002—0.000205 D, in za 100 laških lir 412—415 D. V Curihu znaša vred-

nost dinarja 5.95 centimov. (1 centim je 1 para.) Od zadnjega poročila je vrednost dinarja ostala ista.

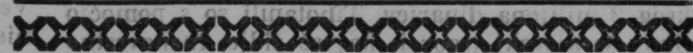
Grezdni mlini, Sadni mlini, „Alfa“ brzoparilniki

najboljši izdelki po nizkih cenah pri

J. Pučko

izdelovanje in zaloga pojedelskih strojev.

Panonska ulica 15. Ptuj Panonska ulica 15.

Amerikanski salon-petrolej znamka «Standard» originalnih kantah se dobi pri

«SLAVENSKA AMERIKANSKA PETROLEJSKA družba z o. z.»

centrala Maribor, Slovenska ulica 2, telefon 10.

Sodar

PICHLER

Frančiškanska ulica 11 (pri mezoizkusnem uradu)

se priporoča za vsa dela sodarske stroke ter za vse vrste novih in starih sodov po najnižjih cenah. 976

†

Potrli najgloblje žalosti naznanjamo v imenu vseh sorodnikov vsem duhovnim sobratom, sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš brat, stric in svak, milostljivi gospod

Josip Mešiček

častni kanonik, duhovni svetovalec, dekan, mestni župnik, član okrajnega šolskega sveta, mestno občinski svetovalec, ravnatelj posojilnice, načelnik Kmetijske podružnice v Brežicah itd. itd.

danes v pondeljek, dne 10. septembra 1923 ob 20. uri previden s sv. zakramenti po kratki, zelo mučni bolezni v 59. letu v Bogu mirno in vdano zaspal.

Pogreb predragega pokojnega se vrši v četrtek, dne 13. septembra 1923 ob 10. uri.

Brežice ob Savi, dne 10. septembra 1923.

Karl Arlič, mestni kaplan. Frančiška in Katarina, sestri.

MALA OZGANILA.

- Iščem službo mlinarja, tudi v malem umetnem mlinu. Naslov v upravi. 974
- Kleparski učenec se sprejme pri Atonu Urh. Sv. Lovrenc n Pohorju. Prednost ima, ki se je že učil. 972
- Iščem službe kot oskrbnik (ekonom), več poljedelstva, živinoreje in sadjereje, oženjen brez otrok. Naslov pove uprava. 961 2—1
- Prodajalko, slovenskega in nemškega jezika večšo, sprejme M. Berdajs, trgovina z mešanim blagom in semeni, Maribor. 965 3—1
- Čevljarški vajenec se sprejme pri čevljarškem mojstru Stefanu Doberšek, Maribor, Slovenska ulica 16. 957
- Viničar se išče, oženjen, po možnosti brez otrok, za posestvo v Bosni pod ugodnimi pogoji. Ponudbe z označbo plače na upravo lista. 946 3—1
- Sprejme se učenka, zmožna oba jezika. Hrana in stanovanje v hiši. E. Berna, trgovina čevljev v Celju. 921 3—1
- Mlinar, samski, z večletno prakso samostojnosti, išče mesto mlinarja; vzame tudi mlin v najem. Ustmeno ali pisмено se je zglasiti pri Stefanu Kumparič, Razkrižje, p. Strigova, Medjimurje. 903 3—1
- V najem se da nova hiša s 5 sobami, kuhinjo, klet, gospodarsko poslopje in nekaj zemlje, pri glavni cesti, pripravno za trgovino in vsako obrt. Pizve se pri lastniku Drago Ulaga, Smarjeta pri Rimskih Toplicah. 969
- Išče se 50.000 dinarjev posojila na posestvo; prva vknjižba proti primernim obrestim. — Naslov v upravi. 959 2—1
- Izjava. Podpisana izjavljam tem potem, da sem g. Sedminek Ivana in njegovo ženo ponedolžnem obrekovala in žalila in se njima zahvaljujem, da sta odstopila od sodniškega postopanja. Podpečan Ivana, dekla v Škalah. 975
- Pozor! Dne 22. septembra t. l. ob 9. uri se proda v Gočovi št. 5, Sv. Lenart v Slov. gor. na prostovoljni dražbi mlin in žaga s posestvom. Matilda Rajšpa 971
- Vabilo k rednemu obnemu zboru Hranilnice in posojilnice v št. Ilju v Slov. gor., ki se vrši v nedeljo, dne 30. septembra ob 8. uri dopoldne v Slov. domu s sledečim sporedom: 1. Poročilo funkcionarjev. 2. Poročilo o zadnji reviziji. 3. Volitev novega odbora in nadzorstva. 967
- Vabilo na občni zbor Hranilnice in posojilnice v Galiciji pri Celju v nedeljo, dne 16. septembra 1923 takoj po večernicah v šoli. Vspored: 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Odobritev računskega sklepa za leto 1922. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti. — Ako bi občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu udov. 968

Dve vinogradni posestvi, obstoječi iz 9 oralov zemlje, poleg gozd, tri njive in sadonosnik, se proda skupaj ali pa tudi vsako posebej. Letošnja trgatve okoli 40 po lovnjakov, se na željo proda zraven. Posestvo leži v Spodnjem Jakobskem dolu. Več pove gostilničar Ketiš tam.

V najem se da travnik z 20 orali pri veliki cesti, 5 minut od pesniške postaje. Proda se ena kočija. Vprašaje v Jelenčah št. 40 pri Marjerju. 982

Divjačina, srne, zajce, jerepice, plačam po najvišjih dnevnih cenah. A. Ekart, Školje, Pragersko. 964 2-1

Fotografski aparat «Klappkammer», 13 krat 18, zelo dober, prodam po ceni ali zamenjam za 6 krat 9 ali 9 krat 12. Štarnik Ignac, Crna. 948 3-1

Vinograd s sadnim drevjem in hišico ter s celo opravo, 20 minut od trga se takoj proda. — Naslov pove uprava. 951 2-1

Priloge za ribolov mreža in na trnek, proda Alojz Gornik, Sv. Peter—Maribor. 940 3-1

Proda se malo rabljena kompletne železna stiskalnica dva in pol metra visoka, pripravna za grozdje in sadje. Cena 10.000 K. Naslov v upravnistvu. 944 5-1

Umetni malin Razkrižje sprejme s 1. oktobrom pridnega sadljarja. Vpraša se: Stefan Kumarič, Razkrižje pošta Strigova, Medjimurje. 942 3-1

Posestvo, 2 orala: njiva, vinograd, sadonosnik, hiša z gospodarskim poslopjem v bližini okrajne ceste Ptuj—Vurberg, se proda. Vpraša se Franc Postrak, Gomila 73 pri Vurbergu. 891 3-1

Hiša z vrtom, njivo in svinjskima klevom se v Studencih pri Mariboru, Kralja Petra c. 26, radi smrti poceni, za 450 usod kron proda, Stanovanje z nakupom takoj prosto. 924

Proda se umetni mlin na stalni močni vodi, pekarna z branjarjo in gospodarsko poslopje z svojo električno lučjo, štirje vrtovi. Proda se pekarna z dvema vrtoma tudi posebej. Pridela se 11 hl vina in 88 hl jabolčnika. Košnje za eno govedo, cena ugodna. Naslov v upravnistvu. 713

Borovi hlodi, dolgi 6—8 m, debelost na tanjšem kraju 35 cm, se kupijo po najvišjih cenah. Cenjene ponudbe je poslati na upravo tega lista pod št. 911. 911 3-1

Čerkevni uljudne naznanjanje, da sme primorani zvišati tako na zvonjenje mrličem. Prosimo torej od vsakega zvona 20 K na uro. (Za cerkev bodo pa določili župni urad). 917 3-1

Hranilnica in posojilnica v Selnici ob Dravi

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

zabi na

XVI. redni občni zbor,

katere se vrši dne 23. septembra 1923 ob 8. uri predpoldne v posojilniških prostorih v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1922 in čitanje revizijskega poročila.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako ob določenem času ni sklepčnosti, se vrši občni zbor pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih članov. 963

Marija BAUMGARTNER
ZALOŽBA DODAVNA
Celje, Gosposka ulica 26

JETIKA!

Zdravnik dr. Pečnik

zdravi bolne na pljučih vsaki petek v Št. Jurju ob juž. žel. Citajte njegove tri knjige o jetiki, v vseh knjigarnah. 915

Novi vinski sodi

(bačve) vse velikosti se dobijo in popravljajo pri

Fran Replič

Ljubljana — Trnovo. 929

KUPUJEM

po najvišji dnevni ceni rezane in izpadene lase.

IZDELJUJEM

in prodajam kite in vsa lasna dela

M. Fettich-Frankheim, česalni salon za dame. Maribor, Stolna ulica 2. 833 10—

CEMENT

nosilci (travérze) vedno v zalogi in v vsaki množini ter najnižji ceni pri

Franc Drogenik, Poljčane. 14 431

LES

orehov. in jesenov. kupuje

M. OBRAN

električna žaga

Maribor, Tattenbachova ulica 792 10—

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

Opeke vseh vrst

Apno

Cement

Premog

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino R. Stermecki, kjer kupite letos

SUKNO

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. 536

Vso čast gospodinjam, ki zahtevajo odločno pri trgovcu domač izdelek «Pekatete.» So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Gospodinje, Vam to velja! Ostanite pri domačem blagu in zahtevajte pri trgovcu le testenine «Pekatete.» So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Vertex

Kakor izvemo, je gospod F. Rozman ustanovil v Mariboru, Aleksandrova cesta 57 novo tovarno kanditov. Priznana solidnost in podjetnost lastnika, nadalje najmodernejši obrat nam nudi sigurnost najfinejšega izdelka, zato priporočamo tvrdko najtopleje!

Draginja skokoma narašča, kljub temu pa se vsled ugodnega stanja dinarja kupi vseh vrst manufakturno in modno blago po priznani nizkih cenah pri vsem dobro znani in priljubljeni tvrdki Mastek & Karničnik, Maribor, Glavni trg 16. Prepričajte se! 680

Molitvenik, najlepši in najcenejši, je dr. Zdešarjevo «Navodilo za pravo pobožnost do Matere božje.» — Cena vezanemu izvodu šest dinarjev po pošti en dinar več. — Dobi se v TISKARNI SV. CIRILA v Mariboru, pri Slogi v Ljubljani na Poljanskem nasipu 10, in po drugih knjigarnah. Kdor kupi skupaj vsaj 10 izvodov, dobi 15% popusta. 660

Nova knjiga! Gladiatorji. Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. Angleški spisal Whyte Melville. I. in II. del. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Naša tiskarna je izdala Gladiatorje v ponatisu. S tem je jako ustregla našemu ljudstvu. Zdej že skoraj ni več dobiti poštene pripovedne knjig, starih ni več, novih pa radi draginje nikdo več ne založi. Gladiatorji so krasen roman iz prvih časov krščanstva. Kdor začne to povest enkrat brati, je ne odloži poprej, dokler je ne prečita. Cela povest obseg dva zvezka. Cena je za naše razmere zelo nizka. Prvi del stane s poštnino vred 9 D, drugi del 11 D. Dobi se v Cirilovi tiskarni, Maribor.

ZOBNI ATELJE

H. Hinko Zagoričnik

Slovenjgradec, v hiši brata Kopač.

Realitetna pisarna

Arzenšek & Comp.,

družba z o. z.

Celje, Kralja Petra cesta 22

ima na prodaj: hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine, vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposestva, žage, mline itd. 930 10—1

Zadruga za izvoz jajc, Št. Jurij ob I. Ž.

r. z. z. o. z.

9 29

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in obrestuje iste brez odpovedi od dneva vloge do dneva dviga po 10%. — Denarni promet leta 1922 — D 32,405.743.—

Nagrobni spomeniki!

Velika izbira, solidno delo in po nanižjih cenah nudi tvrdka:

Franc Gojkovič

Oblastveno izkušeni kamnoseški mojster

Ptuj, Panonska ulica 15.

Nadalje prevzamem vsakovrstna kamnoseška dela kot: popravljanje starih nagrobnih spomenikov in napisov, izdelovanje prvovrstnih brusov, kamnov za sadne mline itd. Ker imam svoj lasten kamenolom, sem v stanu prevzeti tudi vsaka velika naročila, stavbena dela po najnižjih cenah.

TOVARNA KANDITOV

FR. ROZMAN

MARIBOR, — ALEKSANDROVA CESTA 57

priporoča

vse vrste kanditov (bonbone) po najnižjih brezkonkurenčnih cenah!

Zahtevajte cenike!

Telefon 436

Telefon 436

Pomnite!

Ne zamenjajte!

V Dravski ulici števil. 6 v Ptuj

se nahaja nova trgovina z usnjem in galanterijo

O. Skaza in drug.

Oglejte si! Nizke cene! Prepričajte se!

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 CELJE (Bivša graška mitnica) 19149

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

najboljši material za pokrievanje streh. — Prevzamem tudi črno-pokrivaška dela, strehe iz lesnega cementa in strešne lepenke. Skladišče: MAKS USSAR, Maribor Gregorčičeva ul. 17.

Kostanjev les

za tamin razrezan na 120 cm in debeline od 10 do 30 cm se kupi vsaka množina po najvišji dnevni ceni. Cenjene ponudbe z navedbo cene in množine franko vagon je poslati na upravo lista pod «Kostanjev les 500.» 958 4-1

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.
Filijalka; MARIBOR, Šolska ulica šte. 2.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POŠOJILNICA
V MARIBORU, STOLNA ULICA šte. 6, reg. z. z n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti, po **6%**.
Stalnejše vloge po dogovoru.

P Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo korist, ako si ogledate najprvo **velikansko manufakturno zalogo** tvrdke **Alojz DROFENIK „pri Solncu“** **CELJE, GLAVNI TRG 9** predno kupite oblačilo. Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozemskega oblačilnega blaga. Za obilen obisk se priporoča **Alojz Drefenk.**

V **A** **Z** **N** **O**

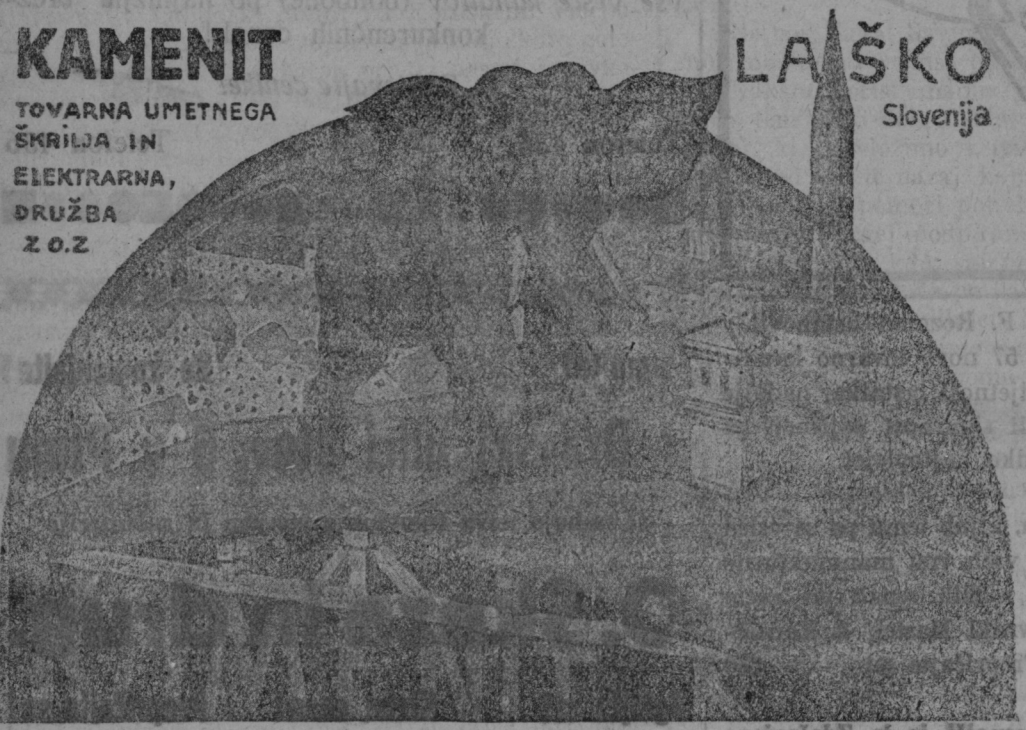
TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke	Venc pobožnih pesni Din. 15.
Kvišku srca po Din. 27, 36, 39 in 40.	Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po Din. 10.
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52.	Kvišku srca Peanarica (zl. obr.) D. 19.
Prijatelj otroški po Din. 6.50 in 7.50.	Premišljevanja za celo leto I. in II. del, Din. 32.
Ključek nebeški po Din. 20, 30.	Družba vednega čiščenja, 2 molitveni deli, Din. 3.
Angelj varih po Din. 11.	Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice etc Din. 5.
b) Za odrasle	Vir življenja Din. 18.
Bogomile po Din. 15, 22, 25.	Duša popolna Din. 20.
Pobožni kristjan po Din. 12.	Duša spokorna Din. 26.
Čiščena Marija po Din. 14, 48, 60.	Bog med nami Din. 12.
Marija varhinja po Din. 10, 36.	Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24, (zlata obr.) Din. 25.
Sv. Alojzij po Din. 15, 34.	Slava Gospodu Din. 18.
Nebes, naš dom po Din. 42.	Nebeška hrana I. in II. del Din. 13.
Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30.	Priprava na smrt Din. 16.
Sv. ura (velike črke) Din. 12, 15, 30.	
Mali duhovni zaklad (velike črke) D. 13.	
Marija Kraljica po Din. 42.	
Venc pobožnih molitev po Din. 40.	

KAMENIT TOVARNA UMETNEGA ŠKRILJA IN ELEKTRARNA, DRUŽBA Z O.Z.

LAŠKO Slovenija

KUPUJE se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki **KAROL WORSCHÉ** Maribor, Gosposka ulica št. 10. !!!Perje za postelje!!!

Na drobno! **Manufakturno blago** po najnižjih cenah pri tvrdki **IVAN KOS, CELJE,** Prešernova ulica št. 17. 586

Na debelo!

LJUDSKA POŠOJILNICA V CELJU pri **BELEM VOLU** sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počeniši s 7. julijem 1923 po:

- 6% brez odgovedi,
- 6 1/2% proti enomesečni odgovedi,
- 7% proti trimesečni odgovedi,
- 7 1/2% proti šestmesečni odgovedi,
- 8% proti enoletni odgovedi

od dneva vloge do dneva daja. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružna gospodarska banka Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.